

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille C. van Velzen
Auteur Dhr. P.C. de Kruijf
Telefoon 5113045 E-mail: pdekruif@haarlem.nl
CS/CC Reg.nr. 2009/80148
bijlagen
B & W-vergadering van 5 mei 2009

Onderwerp

Jaarverslag 2008 van de gemeenschappelijke regeling Cocensus

DOEL: Besluiten

Ingevolge de Gemeenschappelijke regeling Cocensus, die is aangegaan door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem op 12 december 2006, is ingevolge artikel 19 van deze regeling het bestuur van de gemeente het bevoegde orgaan om binnen twee maanden na toezending hun zienswijze over de rekening naar voren te brengen.

B&W

1. Het college besluit in te stemmen met de jaarrekening 2008 van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
4. Het besluit van het college wordt ter informatie/ter bespreking voorgelegd aan de commissie Bestuur

COLLEGE BESLUIT

Onderwerp: Jaarverslag 2008 van de gemeenschappelijke regeling Cocensus
--

Inleiding

Ingevolge artikel 19 van de gemeenschappelijke regeling wordt de rekening over het afgelopen jaar, het jaarverslag en de accountantsverklaring voor 1 april toegezonden aan de besturen van de deelnemende gemeenten. De colleges van deze gemeenten kunnen binnen 2 maanden na toezending hun zienswijze over de rekening naar voren brengen.

Besluitpunten college

1. Het college besluit in te stemmen met de jaarrekening 2008 van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
4. Het besluit van het college wordt ter informatie/ter bespreking voorgelegd aan de commissie Bestuur

Beoogd resultaat

Het vaststellen van een zienswijze over de jaarrekening 2008 van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus

Argumenten

De jaarrekening 2008 sluit met een negatief resultaat voor bestemming van € 88.639. Dit resultaat is ontstaan door met name hogere kosten van drukwerk en portkosten en inhuur van derden. Ook zijn de inkomsten uit dienstverlening aan de opdrachtgevende gemeenten lager dan begroot.

Het eigen vermogen bedraagt per ultimo 2008 € 71.320. Na verwerking van het negatieve resultaat ontstaat een negatief eigen vermogen van € 17.319.

De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van het jaarverslag.

Voorts is een verslag van bevindingen ingediend.

Een van de genoemde punten hierin betreft de onderlinge afstemming tussen de gemeente Haarlem en Cocensus. Deze aanbeveling is ook opgenomen in het rapport van bevindingen bij het jaarverslag van de gemeente Haarlem. Aanbevolen wordt de onderlinge afstemming en communicatie tussen Cocensus en de opdrachtgever meer oplossingsgericht te maken en te richten op het oplossen van knelpunten. Daarbij is het van belang dat afspraken op bestuurlijk en managementniveau worden doorgecommuniceerd in de organisatie.

Er is inmiddels een traject ingezet om de onderlinge communicatie en afstemming te verbeteren. Daarbij dient wel te worden aangetekend dat na vorming van Cocensus in 2007 primair de energie gericht was op het inrichten van de nieuwe organisatie en het tijdig kunnen verzenden van aanslagen. Nu deze bedrijfsvoering op dit punt is ingericht, ontstaat er ook ruimte om met name Cocensus als

gemeenschappelijke regeling, waarbij binnenkort zich binnenkort meer gemeenten aansluiten, verder te ontwikkelen.

Andere aanbevelingen hebben betrekking op:

- adequate afsluitprocedures
- interne beheersmaatregelen
- autorisaties wijzigingsbeheer (applicaties automatisering)
- Bewaring van back-ups

Er is nog geen reactie van Cocensus ontvangen op de aanbevelingen van de accountant.

Kanttekeningen

De functie van directeur van Cocensus is nog vacant en wordt op interim-basis ingevuld. De financiële consequenties die hieruit voortvloeien zijn nog maar beperkt verwerkt in de begroting voor 2009.

Uitvoering

N.v.t.

Bijlagen

Jaarverslag 2008 Gemeenschappelijke regeling Cocensus;
Verslag van bevindingen 2008 Ernst&Young

Het college van burgemeester en wethouders

Jaarverslag 2008

Gemeenschappelijke regeling Cocensus

INHOUDSOPGAVE

1.	Algemeen	
	1.1 Inleiding	4
	1.2 Organisatie	4
	1.3 Terugblik op 2008 en nieuwe ontwikkelingen	6
2.	Uitvoering belastingen 2008	7
3.	Ontwikkelingen per afdeling	
	3.1 Werkzaamheden en ontwikkelingen per afdeling	9
	3.2 Risicoparagraaf	12
4.	Personeel	13
5.	Financieel jaarverslag en balans	
	5.1 Samenvatting financieel resultaat	16
	5.2 Begrotingsrechtmatigheid	17
	5.3 Balans	18
	5.4 Grondslagen waardering en resultaatbepaling	19
	5.5 Toelichting bedrijfsresultaat	20
	5.6 Toelichting op de balans	24
6.	Financieringsparagraaf	26
7.	Weerstandvermogen	27
8.	Bedrijfsvoering	28
9.	Bijlagen	
	9.1 Staat van activa	30

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Voor u ligt de tweede jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Cocensus. Cocensus is op 15 december 2006 opgericht met als belangrijkste taak om alle uitvoerende werkzaamheden op het gebied van gemeentelijke belastingen voor de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer te verrichten.

Het jaar 2008 is het eerste volledige jaar dat Cocensus vanuit een eigen locatie heeft geopereerd. Het eerste jaar ook dat volledig inzicht is verkregen in de realiteitswaarde van de in de begroting 2008 opgenomen budgetten. In de tweede kwartaalrapportage 2008 is gerapporteerd, dat zonder aanvullende maatregelen de begroting van Cocensus overschreden zou worden. Oorzaken daarvoor waren met name hogere uitgaven voor drukwerk- en portiekosten en lagere opbrengsten uit aanvullende dienstverlening. In overleg met de opdrachtgevers zijn aanvullende maatregelen genomen teneinde het tekort in de jaarrekening te beperken. Daarnaast zijn de ervaringen uit 2008 gebruikt bij het opstellen van een realistische begroting 2009.

De jaarrekening 2008 is afgesloten met een negatief resultaat van 89.000 euro. Wij stellen voor om ter dekking van dit negatief resultaat de in 2007 opgebouwde bedrijfsreserve van € 72.000 in te zetten, zodat er per saldo een beperkt negatief vermogen resteert van € 17.000.

In de volgende paragrafen van hoofdstuk 1 worden de Organisatie (1.2), de Terugblik op 2008 en nieuwe ontwikkelingen (1.3) beschreven.

1.2 Organisatie

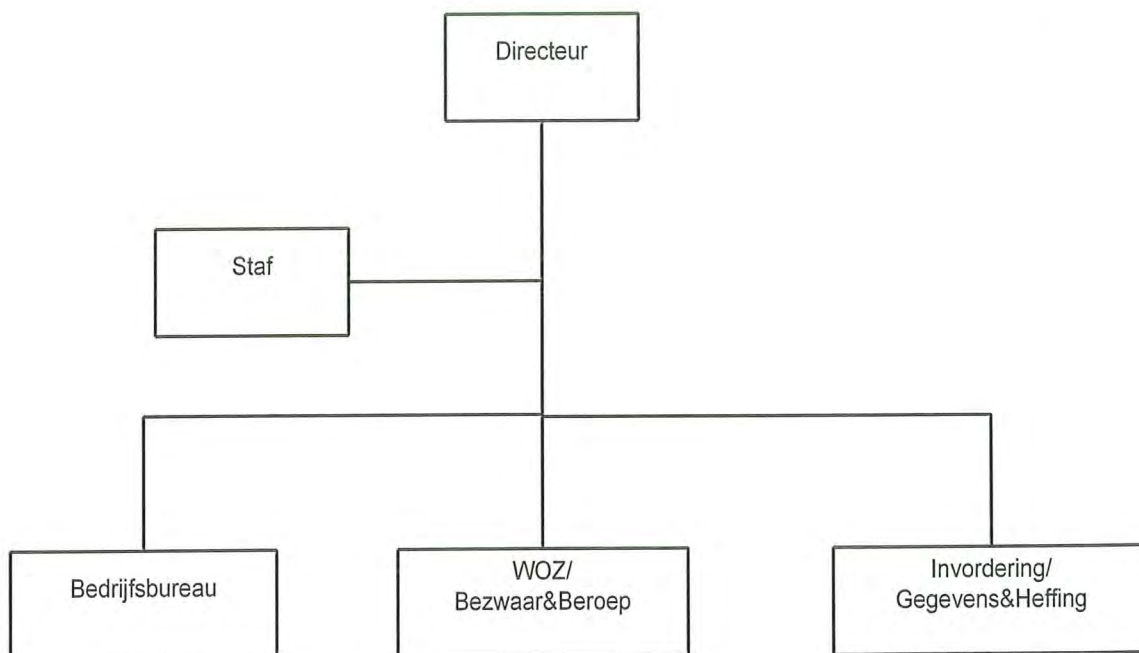
Cocensus is een gemeenschappelijke regeling op het niveau van de gemeentelijke colleges van B&W. Het algemeen- en het dagelijks bestuur kennen de volgende samenstelling:

Algemeen Bestuur en Dagelijks bestuur

Voorzitter	Jeroen Nobel	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Vice-voorzitter	Chris van Velzen	wethouder gemeente Haarlem
Lid	Herman Tuning	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Lid	Maarten Divendal	wethouder gemeente Haarlem

Benoeming van de leden van het algemeen en dagelijks bestuur heeft op 15 december 2006 plaatsgevonden voor een periode van 4 jaar.

Het organisatieschema van Cocensus ziet er als volgt uit:

Er zijn in de primaire sectoren twee afdelingen onder leiding van één afdelingshoofd en een bedrijfsbureau onder leiding van het hoofd bedrijfsbureau. Daarnaast is er een staf met daarin vertegenwoordigd HRM en het directiesecretariaat. De afdelingen kennen naast afdelingshoofden ook senior-medewerkers, die een deel van de aansturing en coördinatie van de dagelijkse werkzaamheden verzorgen.

Begroting formatie Cocensus

Directie + staf	3,55
Bedrijfsbureau	9,00
WOZ	24,00
Gegevens & Heffing	8,00
Invordering	15,45
Bezwaar en beroep	9,00
Totale formatie	69,00

1.3 Korte terugblik op 2008 en nieuwe ontwikkelingen

Werd er in 2007 nog gedurende een half jaar vanuit twee locaties gewerkt, het jaar 2008 was het eerste volledige jaar van Cocensus op haar eigen locatie.

Het jaar 2008 heeft in het teken gestaan van het verder ontwikkelen en uitwerken van een aantal zaken op het gebied van de bedrijfsvoering en de samenwerking met de opdrachtgevers. Zo is bijvoorbeeld de dienstverleningsovereenkomst tussen Cocensus en de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer verder uitgewerkt en door beide partijen vastgesteld. Ook de inhoud en structuur van de managementrapportages is in gezamenlijk overleg verder ontwikkeld. De begroting is omgebouwd naar een outputstructuur.

Een andere grote klus van 2008 had betrekking op synchronisatie. Enerzijds de technische synchronisatie van de databases van beide opdrachtgevers in de belastingapplicaties en anderzijds waar mogelijk de synchronisatie van uitvoeringsregels en verordeningen op het gebied van de gemeentelijke belastingen van beide gemeenten. Vooral de technische synchronisatie was een enorme klus, die in nauwe samenwerking met de softwareleverancier is gerealiseerd.

Het traject voor de ISO-certificering loopt conform de planning. In 2008 zijn vrijwel alle procesbeschrijvingen afgerond en zijn er trainingen gehouden voor interne auditors.

Uitbreiding

Cocensus is van start gegaan met een in het Bedrijfsplan duidelijk omschreven groei-ambitie. In 2008 zijn er intentieovereenkomsten gesloten met een tweetal gemeenten: Hillegom en Beverwijk, die in de loop van 2009 zullen aansluiten bij de gemeenschappelijke regeling.

2. Uitvoering belastingen 2008

Aanslagoplegging 2008

Maandelijks hebben producties plaatsgevonden van aanslagen gemeentelijke belastingen. Voor de gemeente Haarlemmermeer is van de totaal bijgestelde begrote opbrengst voor het belastingjaar 2008 ad € 71.235.000 in het kalenderjaar 2008 een opbrengst gerealiseerd van € 70.109.000 i.c. 98,4%. Voor gemeente Haarlem is van de totale opbrengst voor het belastingjaar 2008 ad € 48.782.000 (exclusief de precariobelasting) in het kalenderjaar 2008 een opbrengst gerealiseerd van € 48.733.000 i.c. 99,9%. Aanslagen kunnen gedurende drie jaren worden opgelegd. Dat betekent dat bovenvermelde percentages in 2009 en 2010 nog verder verhoogd zullen worden.

Aanslagoplegging in 2008 over het belastingjaar 2007

In 2008 zijn ook nog aanslagen verzonden over de belastingjaren 2006 en 2007. Met betrekking tot 2007 (het eerste Cocensus-jaar) is voor de gemeente Haarlemmermeer nog een bedrag van € 3.141.000 op aanslag gebracht. Voor de gemeente Haarlemmermeer zal in 2009 naar verwachting over het belastingjaar 2007 nog een bedrag van € 800.000 worden opgelegd, waardoor de begrote belastingopbrengst 2007 met een klein voordeel zal worden afgesloten.

Voor de gemeente Haarlem is in 2008 over het belastingjaar 2007 nog een bedrag van € 579.000 op aanslag gebracht; in 2009 zal nog marginaal worden opgelegd over 2007 (naar verwachting een bedrag van € 164.000). Uiteindelijk zal de oorspronkelijk begrote belastingopbrengst over 2007 van de gemeente Haarlem met een voordelig resultaat van rond € 700.000 worden afgesloten.

Invordering

Voor het belastingjaar 2008 zijn voor opdrachtgever Haarlemmermeer na het vervallen van de betaaltermijn (eind mei), in juli de eerste aanmaningen verzonden. In september zijn vervolgens de daaruit voortvloeiende dwangbevelen verzonden. In januari/februari 2009 zullen met betrekking tot het belastingjaar 2008 nog nadere aanmaningen en dwangbevelen verzonden worden. Aansluitend vinden deze producties maandelijks plaats.

Voor het belastingjaar 2008 zijn voor opdrachtgever Haarlem na het vervallen van de betaaltermijn (eind maart), in april de eerste aanmaningen verzonden. In juli zijn vervolgens de daaruit voortvloeiende dwangbevelen verzonden. In oktober en november zijn conform planning, nogmaals aanmaningen en dwangbevelen verzonden. Aansluitend vinden deze producties maandelijks plaats.

Kwijtschelding

Met betrekking tot de afhandeling van de verzoeken om kwijtschelding hebben we in 2008 de vruchten kunnen plukken van de volledige toetsing van alle verzoeken over 2007. De afwikkeling is in 2008 sneller verlopen. Eind 2008 was 98% van alle kwijtscheldingsaanvragen afgedaan. De resterende 2% betreft verzoeken uit kohieren die in het laatste kwartaal van 2008 zijn opgelegd.

In totaal zijn er in 2008 6.224 verzoeken om kwijtschelding ontvangen, waarvan 1.919 voor de gemeente Haarlemmermeer en 4.305 voor de gemeente Haarlem.

Bezwaarschriften

De behandeling van bezwaren is dit jaar goed verlopen. Het belastingsysteem waar de bezwaren in worden afgedaan is in 2008 voor beide gemeenten, net als de werkprocessen, nagenoeg volledig gelijk ingericht. Deze efficiëntieslag heeft er voor gezorgd dat de medewerkers nu op een snellere, efficiëntere wijze de bezwaren kunnen afhandelen.

Met betrekking tot het belastingjaar 2008 zijn in totaal 9.400 bezwaren en 80 beroepen afgedaan. Daarnaast zijn er voor het belastingjaar 2007 ook nog eens 3.277 bezwaardossiers en 169 beroepen behandeld zodat in het totaal 12.846 dossiers zijn afgedaan..

Op 31 december 2008 stonden er in totaal nog 808 dossiers ter verwerking open (400 WOZ en 408 heffingen). Deze bezwaren hebben betrekking op WOZ-beschikkingen/aanslagen welke aan het eind van 2008 zijn opgelegd. Deze bezwaarschriften zullen allen binnen de gestelde wettelijke termijn worden afgedaan. Qua aantal een belangrijke verbetering ten opzichte van 2007 toen er op 31 december nog 3.136 open stonden.

Verder heeft Cocensus de WOZ-bezwaren voor de gemeente Oegstgeest behandeld. In totaal zijn in 2008 alle WOZ-bezwaren/-beroepen voor Oegstgeest afgedaan (561 bezwaren en 14 beroepen).

3. Ontwikkelingen per afdeling

3.1 Werkzaamheden en ontwikkelingen per afdeling

Afdeling Invordering, Gegevens en Heffingen

Personeel

Begin 2008 is een aantal vacatures (4) bij de afdeling Invordering vervuld. Deze medewerkers waren in eerste instantie werkzaam via een uitzendbureau/detacheringbureau met als doel benoemd te worden in de functie van medewerker belastingen. Deze medewerkers hebben zowel een in- als extern opleidingstraject gevolgd en waren als gevolg hiervan relatief snel ingewerkt.

Gedurende het hele jaar van 2008 is de functie van seniormedewerker Gegevens & Heffing ingevuld via detachering. De reden hiervoor is dat de discussie rond "bronbeheer" nog geen definitieve uitkomst heeft gekregen. De uitkomst van deze discussie alsmede de uitbreiding van de gemeenschappelijke regeling met de gemeenten Hillegom en Beverwijk spelen een rol bij het vaststellen van het profiel van de functie van seniormedewerker als ook de positionering van de afdeling Gegevens & Heffing binnen de organisatie. Begin 2009 zal deze discussie opnieuw gestart worden.

Opleiding

In 2008 is voor de afdeling Invordering en Gegevens & Heffing ca. € 25.000 besteed aan opleidingen. Nieuwe medewerkers hebben aanvankelijk een intern opleidingstraject gevolgd via Involon. Tijdens de eerste maanden dat zij bij Cocensus werkzaam waren zijn zij daarnaast intensief begeleid en gecoacht door een senior medewerker van Involon. Vervolgens zijn een aantal van deze nieuwe medewerkers gestart met een opleiding aan de Bestuursacademie. Deze manier van begeleiden en opleiden is gebleken zeer effectief te zijn. Nieuwe medewerkers waren snel volledig inzetbaar binnen de afdeling Invordering.

Daarnaast hebben alle medewerkers een bijscholingscursus gevolgd zodat hun kennis over gemeentelijk belastingen up-to-date blijft of vergroot wordt.

Processen

In 2008 zijn de beschrijving van de processen binnen de afdeling Invordering en Gegevens & Heffingen vrijwel afgerond. Een aantal van de medewerkers van de afdeling heeft zich aangemeld als intern auditor en heeft inmiddels de training gevolgd. Aansluitend zullen deze processen tegen het licht worden gehouden teneinde te onderkennen waar nog verbeteringen kunnen worden aangebracht (efficiency).

Afdeling WOZ

Personeel

De formatie voor de afdeling WOZ is voor 2008 vastgesteld op 24. Dit is een uitbreiding van 2 formatieplaatsen (1 taxateur en 1 inventariseerder). Gedurende het jaar bleek dat deze functies moeilijk te vervullen waren. Toch zijn in 2008 een tweetal medewerkers aangesteld in de functie van inventariseerder en medio 2008 is ook een taxateur van start gegaan. Op dit momenteel zijn er nog 2 vacatures inventariseerder. Dit heeft te maken met het feit dat er op deze afdeling verloop is geweest van 2 medewerkers. Een medewerker is terug gegaan naar de gemeente en een andere medewerker heeft gebruik gemaakt van het FPU.

Een belangrijke doelstelling in 2008 voor de afdeling WOZ was het optimaliseren van werkprocessen zodat er minder gebruik gemaakt zou worden van inhuurkrachten.

Opleiding

Ook binnen de afdeling WOZ is ernaar gestreefd om de bestaande kennis te vergroten en up-to-date te houden. In totaal heeft de afdeling WOZ rond € 18.000 uitgegeven aan opleidingen. Hoofdzakelijk zijn deze opleidingen gevolgd bij NVM Makelaardij en aan de Bestuursacademie. Daarnaast volgt de functionele applicatiebeheerder een informatica cursus.

Processen

In 2008 zijn werkprocessen, mede in verband met het ISO traject, beschreven en tot uitvoer gebracht. Dit heeft tot gevolg dat er in 2008 efficiënter is gewerkt wat tot uitdrukking komt in aanmerkelijk minder inhuur t.o.v. 2007. Met het in kaart brengen van de processen en de invoer van de daarbij behorende workflow in Geotax (Waarderingssysteem) is het voor de medewerkers duidelijker geworden wat er van hun verwacht wordt. Met de daarbij ingestelde zogenaamde 'werkgebieden' voor taxateurs en inventariseerders is het werk voor medewerkers veel inzichtelijker geworden.

Verder is in het afgelopen jaar een grote inspanning geleverd om de niet-woningen langs automatische weg te taxeren. De implementatie van dit werkproces is qua benodigde inspanning tegengevallen maar het heeft wel direct veel opgeleverd in gegevensverbetering. De niet-woningen van de gemeente Haarlem zijn in 2008 voor 80% modelmatig getaxeerd voor de gemeente Haarlemmermeer voor ongeveer 30%. Dit lagere percentage werd veroorzaakt door een onvoldoende gegevenskwaliteit van de niet-woningen. Deze kwaliteit is nu al verder verbeterd en blijft voor 2009 een verdere uitdaging.

Het aantal WOZ bezwaren is voor 2008 behoorlijk lager uitgevallen en bleef daarmee onder het landelijke gemiddelde. Gelet op de huidige financiële crisis en de toch behoorlijk gestegen WOZ waarden voor het jaar 2009 (prijsspeil 1-1-2008) zullen naar verwachting de WOZ bezwaren weer toenemen.

Afdeling Bezwaar & Beroep

2008 hadden we goed ingezet, er was op tijd ingewerkt, tijdelijk personeel aanwezig en de werkprocessen waren i.v.m. het ISO traject beschreven en ingevoerd. Het belastingstelsel was voor de beide gemeenten gelijk ingericht om de efficiency te verhogen. Dit alles heeft zijn vruchten afgeworpen. Met name de heffingsbezwaren zijn in hoog tempo behandeld. Dit en de lagere aantallen WOZ bezwaren had tot gevolg dat we met veel minder inhuur af konden. Het doel voor deze (en andere) afdelingen is toch om het werk zo in te richten dat het volledig met eigen personeel verwerkt kan worden. De onzekere factor hierbij blijft natuurlijk het aantal bezwaren. Dit aantal wordt sterk beïnvloed door o.a. de stijging van de WOZ waarden en de stand van de economie. De tijd heeft geleerd dat er bij een hoogconjectuur relatief minder bezwaren zijn dan bij een laagconjectuur. In dit verband is het dan ook de verwachting dat voor 2009 het aantal WOZ bezwaren zal toenemen.

Het aantal heffingsbezwaren wordt veelal beïnvloed door fouten van of mensen of systemen. Worden er weinig systeemfouten gemaakt dan is dit direct te zien aan het aantal heffingsbezwaren. Met de samenvoeging van de databases van de beide gemeenten in één database en de verdere perfectionering en inrichting van het stelsel zal naar verwachting het aantal heffingsbezwaren gaan afnemen.

In 2009 gaan we starten met digitaal bezwaar indienen via het internet. Of dit een succes wordt is vooral afhankelijk van de bekendmaking aan de burger van deze mogelijkheid. Als dit slaagt dan kan dit veel administratief werk voorkomen en is dit een eerste stap in de richting van het digitale dossier. Andere gemeenten die ons zijn voorgegaan hebben hier goede resultaten mee behaald en dat stemt hoopvol voor 2009 om hier een succes van te maken.

Personeel

Om de relatief dure inhuur te verminderen in 2008 is de formatie van de afdeling Bezwaar & Beroep in 2008 verhoogd met 2 medewerkers. Hierdoor is er binnen deze afdeling beduidend minder gebruik gemaakt van inhuurkrachten. Alleen in de piekmaanden waren er gemiddeld 3 inhuurkrachten aan het werk.

Inmiddels heeft 1 van de medewerkers de afdeling Bezwaar en Beroep weer verlaten. De ontstane vacature wordt vooralsnog niet ingevuld. Zodra er meer duidelijkheid is over de functies die de medewerkers van de gemeente Hillegom gaan vervullen, zal hierover een beslissing worden genomen.

Opleiding

Voor de medewerkers van de afdeling is rond € 2.500 aan opleidingen besteed.

Afdeling bedrijfsbureau & staf

Het bedrijfsbureau en de staf hebben in 2008 een aantal ontwikkelingen geïnitieerd zoals die beschreven zijn in hoofdstuk 8 Bedrijfsvoering. Daarnaast heeft 2008 met name in het teken gestaan van een omslag van ontwikkelen naar beheren. Dat heeft zich met name geuit in het organiseren van het budgethouderschap, het systematisch uitbrengen van maandrapportages over de bedrijfsvoering en het aanbrengen van structuur in het overleg met de opdrachtgevers. Een belangrijke vooruitgang is geboekt in het communiceren met de organisatie via het intranet.

Personeel

Het bedrijfsbureau had in 2008 1 vacature (adviseur informatievoorziening), die niet is ingevuld. Beperkte inhuur heeft plaatsgevonden op ondersteunende activiteiten op het gebied van informatievoorziening. Verder hebben er geen personeelsmutaties plaatsgevonden.

Opleiding

Bij het bedrijfsbureau en staf is afgerond € 10.000 aan opleidingen uitgegeven. Belangrijkste uitgavencomponenten op dit vlak waren: opleiding facility management, opleiding archivering en in company trainingen voor het onderhouden van het intranet.

3.2 Risicoparagraaf

Personeel

Evenals in 2007 bleek ook in 2008 het werven op vacatures een moeizaam proces. In 2007 is met redelijk succes besloten om voor de afdeling Invordering nog jonge schoolverlaters te benaderen en deze vervolgens een uitgebreid intern opleidingsproces aan te bieden. In 2008 is dit beleid doorgezet. Echter met name voor de zwaardere functies op het gebied van waarden van onroerend goed zijn ervaren medewerkers nodig. Het is in 2008 gelukt om één functie te vervullen, voor het overige is de afhankelijkheid van inhuur nog te groot.

Inhuur

Cocensus is voor het opvangen van piekwerkzaamheden nog afhankelijk van externe inhuur. In de meerjarenplanning is rekening gehouden met grote besparingen op het budget voor externe inhuur. Met name daarin zal een stuk van de efficiencybesparing tot uitdrukking moeten komen. Naast efficiënter en meer modelmatig werken, zullen wij in de komende jaren ook in staat moeten zijn om de piekwerkzaamheden meer te gaan spreiden over het jaar.

4. Personeel

Formatieoverzicht:

	Toegestane formatie	Bezetting	Vacatures	Inhuur*	totaal
Directie + staf	3,55	3,55	0,00	0	3,55
Bedrijfsbureau	9,00	8,00	1,00	0,44	8,44
WOZ	24,00	21,28	2,72	6,00	27,28
Gegevens&Heffing	8,00	6,31	1,69	0,66	6,97
Invordering	15,45	14,23	1,22	0,55	14,78
Bezwaar & Beroep	9,00	7,39	1,61	0	7,39
Totaal cocensus	69,00	60,76	8,24	7,65	68,41

*Aantal inhuurkrachten op 31-12-2008

Toelichting:

Formatieplaatsen

Voor 2008 is de begrote formatie met 4 formatieplaatsen uitgebreid. Deze formatie-uitbreiding vond plaats voor de afdelingen WOZ en Bezwaar en Beroep. Deze uitbreiding is financieel afgedekt door gelijktijdig het inhuurbudget te verlagen.

In 2008 heeft er een aantal interne verschuivingen qua formatieplaatsen plaatsgevonden. Leidinggevenden vallen qua formatie nu onder de afdeling en niet bij de directie. De formatie van HRM alsmede de management assistente zijn ingedeeld bij de afdeling directie en staf. Eveneens zijn de twee functionele applicatiebeheerders qua kostenplaats verschoven van het Bedrijfsbureau naar de afdeling WOZ resp. Invordering.

Vacatures

In 2008 hebben een 4-tal medewerkers Cocensus verlaten. Reden van vertrek was bij een tweetal medewerkers het bereiken van hun pensioengerechtigde leeftijd (FPU). Eén medewerker heeft alsnog een functie geaccepteerd bij een van de gemeenten, de andere medewerker heeft om andere redenen Cocensus verlaten.

In de loop van 2008 is een 10-tal medewerkers in (tijdelijke) dienst getreden bij Cocensus. Nieuwe medewerkers bij de afdeling Invordering hebben een intensief begeleidings- en coachingstraject gevolgd via Involon, waardoor zij relatief snel inzetbaar waren. De vacatures van inventariseerder en taxateur bleken in 2008 moeilijker vervulbaar.

Stagiaires

Begin 2008 heeft Cocensus 2 stagiaires begeleid vanuit het Nova-college. Een stagiaire was werkzaam op de afdeling Bezwaar & Beroep, de andere stagiaire op de afdeling invordering. Alle partijen hebben deze stageperiode als positief ervaren en om die reden zal Cocensus ook in 2009 een tweetal stagiaires bij genoemde afdeling begeleiden voor de periode januari tot en met begin juni op basis van 2 dagen per week.

Ziekteverzuim

	2008
- directie, staf	3,4%
- bedrijfsbureau	6,6%
- afdeling WOZ	5,1%
- afdeling gegevens&heffingen	5,0%
- afdeling bezwaar&beroep	4,0%
- afdeling invordering	5,8%
Totaal	5,2%

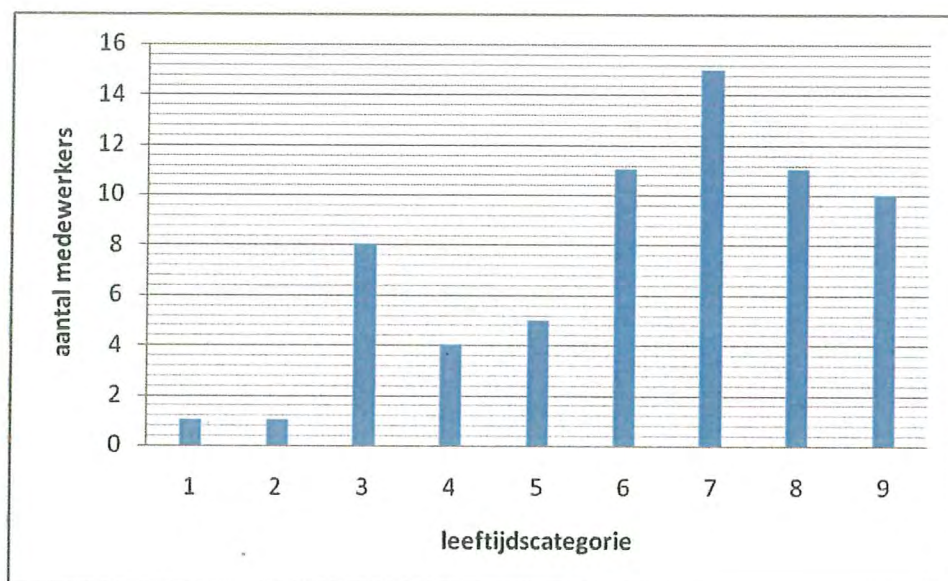
De gemiddelde frequentie van de ziekmeldingen lag in 2008 op 2.35 per jaar. Zowel het ziekteverzuimpercentage als de ziekmeldingsfrequentie wijken niet af van het landelijk gemiddelde in soortgelijke organisaties. Toch zal er in samenwerking met de ARBO-Unie in 2009 meer aandacht gegeven worden aan het reduceren van deze cijfers.

Ook in 2008 is de hoogte van het verzuim beïnvloed door een aantal langdurige arbeidsongeschikten. Wanneer het aantal verzuimdagen van langdurige arbeidsongeschikten buiten beschouwing gelaten wordt, zou het ziekteverzuimpercentage over 2008 2,85 % zijn. Reden van langdurig verzuim waren voornamelijk klachten van het bewegingsapparaat.

Verzuim 2008

Ziekteverzuimpercentage	5,21
Ziekmeldingsfrequentie	2,35
Gemiddelde ziekteverzuimduur	11,78

Leeftijdsopbouw medewerkers Cocensus

Leeftijdsopbouw medewerkers

1 = < 20

2 = 21 – 25

3 = 26 – 30

4 = 31 – 35

5 = 36 – 40

6 = 41 – 45

7 = 46 – 50

8 = 51 – 55

9 = > 55

De gemiddelde leeftijd bij Cocensus is relatief hoog. De laatste 2 jaren zijn er weliswaar een aantal jongere medewerkers aangesteld, maar het aantal medewerkers dat uit dienst is getreden is zeer gering.

5. Financieel Jaarverslag

5.1 Samenvatting financieel resultaat

Lasten	Begroting 2008	Realisatie 2008	Realisatie 2007	Afwijking begroting tov realisatie 2008
1. Personeel				
- Salarissen	3.616.200	3.500.868	2.815.011	115.332
- Flexibele formatie		462.292	746.202	-462.292
- Opleidingen	145.000	64.844	61.343	80.156
- Overig	5.000	26.385	38.421	-21.385
Totaal Personeel	3.766.200	4.054.389	3.660.977	-288.189
2. Huisvesting				
- Kantoor	300.000	304.010	114.375	-4.010
- Energie en water	65.000	74.647	0	-9.647
- Kapitaallasten	60.000	99.016	0	-39.016
- Diensten	60.000	71.109	50.075	-11.109
Totaal Huisvesting	485.000	548.781	164.450	-63.781
3. Automatisering				
- Servers	165.750	117.218	20.085	48.532
- Netwerk/infrastructuur	162.250	28.760	15.007	133.490
- Pc's en randapparatuur	75.000	32.892	2.185	42.108
- Belastingapplicaties	645.000	546.096	199.798	98.904
- Kantoorapplicaties	69.500	66.577	8.437	2.923
- Telefonie	152.000	81.429	72.373	70.571
- Aandeel WOZ (-/-)	-248.000	-248.000	-248.000	0
Totaal Automatisering	1.021.500	624.972	69.885	396.528
4. Overige uitgaven				
- Diverse posten	236.100	411.370	427.395	-175.270
- Kapitaallasten voorbereidingskosten	105.000	0		105.000
- Werkelijke betaalde rente BNG		156.211	102.669	-156.211
- Gecalculeerde rente		-175.631		175.631
Totaal Overige uitgaven	341.100	391.949	530.064	-50.850
5. Uitvoering Wet WOZ				
- Budget inhuurcapaciteit	327.000	690.390	1.090.389	-363.390
- Aandeel automatisering	248.000	248.000	248.000	0
- Overige uitgaven	65.000	20.813	34.963	44.187
Totaal uitvoering Wet WOZ	640.000	959.203	1.373.352	-319.203
Totaal Lasten	6.253.800	6.579.294	5.798.728	-325.494

Baten	Begroting 2008	Realisatie 2008	Realisatie 2007	Afwijking begroting tov realisatie 2008
1. Bijdragen deelnemers GR				
- Haarlem	2.293.000	2.293.000	2.250.000	0
- Haarlemmermeer	3.464.000	3.464.000	3.350.000	0
- Uitbreiding werkzaamheden Haarlem	111.000	119.774	126.560	8.774
Totaal bijdragen deelnemers GR	5.868.000	5.876.774	5.726.560	8.774
2. Overige baten				
- Dienstverleningsovereenkomsten	156.000	75.860	102.084	-80.140
- Uitbreiding dienstverlening opdrachtgevers	120.000			-120.000
- Uitbreiding dienstverlening derden	109.800	72.852	1.405	-36.948
- Aandeel opdrachtgevers		448.642		448.642
- Ontvangen rente BNG		16.527	39.999	16.527
Totaal overige baten	385.800	613.881	143.488	228.081
Totaal baten	6.253.800	6.490.655	5.870.048	236.855

5.2 Begrotingsrechtmatigheid

De GR Cocensus kent in haar begrotingsstukken geen afzonderlijk investeringsplan. Als jong bedrijf kent Cocensus nog geen nieuwe investeringen of vervangingsinvesteringen. Mochten er investeringen worden gepleegd, dan worden deze inclusief de bijbehorende dekking van de kapitaallasten ter goedkeuring aan het bestuur voorgelegd. In 2008 is dat het geval geweest voor de uitbreiding van de huisvesting ter anticipering op de groei van Cocensus in 2009.

Voorts heeft Cocensus in haar tweede kwartaalrapportage melding gemaakt van overschrijding van de begroting 2008. In overleg met bestuur en opdrachtgevers zijn in 2008 voorstellen ingediend, vastgesteld en verwerkt in de jaarrekening 2008 teneinde het financiële resultaat te beperken. Het ging hierbij om hogere uitgaven op het gebied van drukwerk en portikosten en lagere inkomsten uit dienstverlening door de opdrachtgevende gemeenten.

5.3 Balans

	Activa	balans per 31.12.2007	balans per 31.12.2008
	vaste activa		
A2	materiële vaste activa	3.782.626	3.691.601
	bijdragen	-270.000	
	totaal vaste activa	3.512.626	3.691.601
	vlottende activa		
A5	vorderingen	471.744	101.172
A6	liquide middelen	355.806	309.743
A7	overlopende activa	979.711	678.751
	totaal vlottende activa	1.807.261	1.089.666
	totaal-generaal activa	5.319.887	4.781.267

	passiva	balans per 31.12.2007	balans per 31.12.2008
	vaste financieringsmiddelen		
P1	Bedrijfsreserve		71.320
P2	b. saldo van de rekening	71.320	-88.639
P4	langlopende schulden	2.660.000	3.960.000
	Totaal vaste financieringsmiddelen	2.731.320	3.942.681
	Vlottende passiva		
P5	kortlopende schulden	2.588.297	838.586
P6	Overlopende passiva	270	
	Totaal vlottende passiva	2.588.567	838.586
	totaal-generaal passiva	5.319.887	4.781.267

5.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening 2008 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt als gevolg van de nu geldende BBV geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van het bedrijfsplan te weten vier jaar. Er is een afwijking op de regel mogelijk: indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen investeringen met een economisch nut. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Aan slijtage onderhevige investeringen worden vanaf het eerste volledige jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In dit boekjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Langlopende schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

5.5 Toelichting bedrijfsresultaat	88.639	nadeel
--	---------------	---------------

Lasten	325.494	nadeel
---------------	----------------	---------------

Personeel	288.189	nadeel
------------------	----------------	---------------

Salarissen	115.332	voordeel
------------	---------	----------

In 2008 zijn niet alle vacatures opgevuld. Per 31 december 2008 was de vacatureruimte 8,24 fte.

Flexibele formatie	462.292	nadeel
--------------------	---------	--------

De flexibele formatie betreft de inhuur voor zover die niet te maken heeft met de uitvoering van de Wet WOZ, waarvoor een afzonderlijk budget is vastgesteld. Het gaat derhalve om inhuur in verband met vacatures, langdurig ziekteverzuim en bijzondere projecten. Per afdeling kan het bedrag als volgt worden gespecificeerd:

- Bedrijfsbureau (inhuur facilitair)	6.530
- Gegevens & heffing (teammanager)	156.259
- Invordering (vacatures plus project kwijtschelding)	<u>225.803</u>
Totaal aan uitgaven	388.592

In de begroting is geen budget geraamd. Inhuur wordt in principe betaald uit vacatureruimte. Verder is er € 73.700 uitgegeven aan advisering ICYdoor Castellium.

Opleidingen	80.156	voordeel
-------------	--------	----------

In 2008 is nog niet gewerkt met een vooraf opgesteld opleidingsplan. Voor 2009 wordt dit plan nog opgesteld. Conform het sociaal akkoord is het opleidingsbudget vastgesteld op 4% van de loonsom. In 2008 is gestart met functioneringsgesprekken, hieruit zijn opleidingsafspraken gekomen voor 2009.

Overige personeelsuitgaven	21.385	nadeel
----------------------------	--------	--------

Naast de reguliere personeelsuitgaven zoals kerstpakketten, vergaderkosten etc. is in 2008 gestart met het opzetten van het functiegebouw. De kosten van externe ondersteuning door Cap Gemini zijn onder overige personeelsuitgaven opgenomen.

Huisvesting	63.781	nadeel
--------------------	---------------	---------------

In 2008 is de huurovereenkomst uitgebreid met een 400 m2 kantoorruimte (een vleugel) en 20 parkeerplaatsen. Deze vleugel is in 2008 tijdelijk verhuurd aan de Brandweer.

Verder is er een overschrijding op de kapitaallasten huisvesting. In de jaarrekening 2007 zijn de projecturen verdeeld over de activa. Dit was niet verwerkt in de begroting 2008.

Op diensten zit een kleine overschrijding. Hieronder vallen o.a. de facilitaire kosten zoals schoonmaak en verbruik koffie, thee etc. Door de verhuur aan de brandweer zijn deze kosten gestegen. Deze kosten zijn echter weer doorbelast aan de brandweer. Zie uitbreiding dienstverlening derden.

ICT**396.528 voordeel**

Op het budget voor ICT-uitgaven is voor 2008 een groot voordelig resultaat ingeboekt. Voordeel is behaald in de uitblijvende onderhoudskosten die ruim begroot zijn.

De ICT-lasten per onderdeel waren voor 2008 als volgt geraamd:

Omschrijving	Afschrijving	Rente	Overig	Totaal
Servers	80.700	24.800	60.250	165.750
Netwerk/infrastructuur	29.500	9.250	123.500	162.250
Pc's en randapparatuur	47.200	11.800	16.000	75.000
Belastingapplicaties	277.000	62.000	306.000	645.000
Kantoorapplicaties	39.600	9.900	20.000	69.500
Telefonie	20.000	5.000	127.000	152.000

De realisatie in 2008 is als volgt :

Omschrijving	Afschrijving	Rente	Overig	Totaal
Servers	86.392	27.536	3.290	117.218
Netwerk/infrastructuur	21.842	6.918	0	28.760
Pc's en randapparatuur	25.644	6.411	837	32.892
Belastingapplicaties	171.891	85.945	288.260	546.096
Kantoorapplicaties	32.530	8.132	25.915	66.577
Telefonie	30.731	7.683	43.015	81.429

Overige uitgaven**50.850 nadeel**

De post drukwerk is met € 138.000 overschreden. Deze post is te laag geraamd in de begroting. Deze te lage raming is met name veroorzaakt, doordat in het verleden veel drukwerk om niet werd verzorgd door de gemeentelijke interne drukkerijen en via overhead-sleutels werd verdisconteerd over het gehele gemeentelijke apparaat.

Verder is er een bedrag van € 64.670 uitgegeven aan portokosten. Deze post is niet opgenomen in de begroting.

Er zijn lichte overschrijdingen op representatie en onvoorzien veroorzaakt door het ISO traject en bedrijfsbeveiliging. Op autokosten, kantoomaterialen, ondernemingsraad e.a. posten is een voordeel behaald.

	begroot	realisatie 2008	saldo
Representatie	4.000	11.436	-7.436
Drukwerk/kopieer	40.000	178.029	-138.029
Kantoormat.	20.000	9.089	10.911
Abonnementen	10.000	7.240	2.760
Advertentie/recl.	5.000	0	5.000
Verzekeringen	15.000	13.406	1.594
Autokosten	50.000	23.277	26.723
Reis en verbl. Kst	4.500	5.124	-624
Arbo	15.000	13.527	1.473
OR	15.000	7.339	7.661
BHV	5.000	3.112	1.888
Accountant	13.000	18.448	-5.448
Salarisadministratie	12.000	12.075	-75
Portokosten	0	64.670	-64.670
Onvoorzien	27.600	44.598	-16.998
	236.100	411.370	-175.270

In de begroting 2008 was een post opgenomen voor kapitaallasten voorbereidingskosten (€ 105.000). In de jaarrekening 2007 zijn deze kosten verdeeld over de diverse activa en zijn in 2008 de kapitaallasten toegerekend aan deze activa.

Cocensus heeft voor haar investeringen een drietal geldleningen aangetrokken via de BNG. Onder de post betaalde rente BNG zijn de achteraf nog te betalen rentelasten verwerkt (€ 118.000). De toegerekende rente in de staat van activa bedraagt 5%.

Uitvoering WOZ

319.203 *nadeel*

Het nadeel op het budget uitvoering Wet WOZ wordt veroorzaakt door een overschrijding op het inhuurbudget: € 519.078 op taxatiecapaciteit en € 171.312 op bezwaarcapaciteit. Totaal € 690.390 uitgegeven bij een budget van € 327.000. Redenen voor inhuur waren vacatures, piekwerkzaamheden en wegwerken achterstanden. Een deel van deze overschrijding wordt gedekt uit lagere lasten voor vast personeel.

De post diverse uitgaven tenslotte is gehanteerd als de post onvoorziene uitgaven in het kader van de Wet WOZ. Op deze post worden uitgaven in het kader van kadastreraadplegingen, bestandsvergelijkingen e.d. verantwoord. Hierop is in 2008 een positief resultaat behaald (€ 44.187).

Baten**236.855 voordeel**

Het saldo op de baten bestaat uit de volgende posten:

Een voordeel op de opdracht kwijtscheldingsverzoeken Haarlem (€ 8.774) en op de ontvangen rente op de BNG rekeningen (€ 16.527)

Op de dienstverleningsopdracht Oegstgeest is een nadelig saldo van € 80.140 geboekt. Daar heeft Cocensus zich als het ware in haar eigen vingers gesneden: de in 2007 aangebrachte kwaliteitsverbeteringen in de waardering hebben in 2008 geleid tot een enorme reductie van het aantal ingediende waardebezwaren in Oegstgeest en derhalve ook tot minder werk voor Cocensus.

Tevens werden de uitbreiding dienstverlening opdrachtgevers (€ 120.000) en de uitbreiding dienstverlening derden (€ 36.948) niet of gedeeltelijk gerealiseerd.

Het voordelig resultaat wordt hier veroorzaakt door de maatregelen die in overleg met de opdrachtgevers zijn genomen teneinde het financiële resultaat te beperken

5.6 Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Activa	Boekwaarde 31.12.2007	Investering 2008	Afschrijving 2008	Desinvestering 2008	Boekwaarde 31.12.2008
Kantoormeubilair	660.104	134.612	66.010	0	728.706
Servers	550.725	73.663	86.391	0	537.997
Netwerk/infra	138.367	12.277	21.842	0	128.802
PC's + randapp.	128.219	95.438	25.644	0	198.013
Belastingappl.	1.718.908	220.970	171.891	0	1.767.987
Kantoorappl.	162.648	51.282	32.530	0	181.400
Telefonie	153.654	12.277	30.731	0	135.201
Bedrijfsmiddelen	0	13.495	0	0	13.494
Totaal MVA	3.512.626	614.014	435.039	0	3.691.601

Alle materiële vaste activa hebben een economisch nut.

Bij bedrijfsmiddelen gaat het om de aankoop van een drietal leaseauto's waarvan het leasecontract verliep in 2008.

In 2007 is met de accountant gesproken over het mogelijk activeren van kosten van inhuur voor ICT-toepassingen. Daar waar deze externe inhuur voorziet in duurzame meerwaarde van de applicaties, is activering van deze kosten gelijk aan de afschrijvingstermijn toegestaan. In 2008 waren er een tweetal ontwikkelingen, die hebben geleid tot activering. Het betreft hier inhuur, die betrekking had op de technische synchronisatie van de databases van de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer ter ondersteuning van de werkzaamheden, die door de leverancier (Gouw-IT) zijn geleverd.

Daarnaast is de leverancier van de waarderingsapplicatie (GeoTax) in 2008 van start gegaan met het gefaseerd uitleveren van een geheel vernieuwde applicatie (GT-WOZ). De implementatie en inrichting van deze modules door een extern ingehuurd consultant zijn eveneens geactiveerd bij de betreffende applicatie.

Vorderingen en overlopende activa

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	stand per 31.12.2007	stand per 31.12.2008
Debiteuren	466.744	96.172
Depotstorting	5.000	5.000
Vooruitbetalingen en reserveringen	235.465	140.344
Nog te ontvangen	228.251	451.642
Omzetbelasting	503.254	77.526
Overige vorderingen	12.741	9.239
Totaal vorderingen en overlopende activa	1.451.455	779.923

Liquide middelen (€ 309.743)

Dit betreft saldi van rekeningen-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten en de Rabobank, evenals het kassaldo.

Bedrijfsreserve (€ 71.320)

Cocensus wil weerstandsvermogen opbouwen. Hiertoe wordt een bedrijfsreserve gevormd met een omvang van ten hoogste 15% van de begroting. Het saldo van de rekening 2007 te weten € 71.320 is na goedkeuring van het Algemeen bestuur in 2008 gedoteerd aan de bedrijfsreserve.

Langlopende schulden – aflossingen (€ 3.960.000)

Voor de financiering van de investeringen zijn bij de Bank Nederlandse Gemeenten een drietal leningen afgesloten:

- Leningsnummer 40.102674 ad € 2.200.000, looptijd 5 jaar tegen een rentepercentage van 4,39%.
- Leningsnummer 40.102675 ad € 1.000.000, looptijd 10 jaar tegen een rentepercentage van 4,43%.

Van bovenstaande leningen is de rente en aflossing achteraf verschuldigd op 10 april van elk jaar, voor het eerst op 10 april 2008. Berekening vindt plaats op het juiste aantal dagen per maand/jaar. Contractueel verschuldigde aflossing per 10 april 2008 is € 540.000.

In 2008 is een nieuwe lening afgesloten:

- Leningsnummer 40.103691 ad € 1.300.000, looptijd 5 jaar tegen een rentepercentage van 4,98%.

Van deze lening is de rente en aflossing achteraf verschuldigd op 1 juli van elk jaar, voor het eerst op 1 juli 2009. Berekening vindt plaats op het juiste aantal dagen per maand/jaar. Contractueel verschuldigde aflossing per 1 juli 2009 is € 260.000.

De rentelasten voor bovenstaande leningen bedragen voor 2008:

Leningnummer 40.102674	€ 82.503
Leningnummer 40.102675	€ 41.072
Leningnummer 40.103691	€ 32.636
Totale rentelasten	€ 156.211

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	stand per 31.12.2007	stand per 31.12.2008
Crediteuren	1.882.769	386.945
Nog te betalen	704.768	451.326
Borg pasjes	760	315
Premies	270	
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	2.588.567	838.586

6. Financieringsparagraaf

Deze paragraaf geeft u inzicht in de sturing, beheersing en controle van de treasuryfunctie van Cocensus. Voor een relatief kleine en startende organisatie is dat in de aanvangsjaren nog transparant. In 2009 zal de treasuryfunctie verder uitgewerkt moeten worden. In 2008 is hiertoe het treasurybeleid vastgesteld.

De **kasgeldlimiet** beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de omvang van de kortlopende schuld tot 8,5% van de totale lasten van de primaire begroting. Voor 2008 bedroeg de kasgeldlimiet voor Cocensus € 531.000.

Met een saldo aan kortlopende schulden van € 838.586 wijkt de stand per ultimo 2008 af van de norm. Indien we compenseren voor de vlottende activa van € 1 miljoen, dan valt het verschil binnen de norm. In 2008 is door het bestuur het treasurybeleid vastgesteld teneinde de financieringsfunctie te beheersen. Het absolute risico van de kortlopende financiering voor Cocensus is niet groot omdat meer dan 95% van de financiële transacties gerelateerd is aan de opdrachtgevende deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

De **rente-risiconorm** beperkt het rente-risico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (langer dan 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast (renteherziening). Voor Cocensus speelt dit niet: in 2007 zijn in overeenstemming met de afschrijftermijn van gepleegde investeringen een tweetal leningen afgesloten: één met een looptijd van 5 jaar en één met een looptijd van 10 jaar. In 2008 is een derde lening afgesloten met een looptijd van 5 jaar. Het saldo van de langlopende schulden bedraagt per 31 december 2008 € 3.960.000. De aflossing geschiedt achteraf. De aflossing die nog betrekking heeft op 2008 bedraagt € 524.603. De boekwaarde van de activa bedraagt per 31 december 2008 € 3.691.601.

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de kasstromen, zowel de huidige als de toekomstige. Deze kasstromen bestaan uit operationele activiteiten (de exploitatie), investeringen en activiteiten in het kader van financiering (aflossingen, stortingen etc.). Het inzicht wordt verkregen via een actuele **liquiditeitsplanning**. In 2008 is een aanvang gemaakt met de verplichtingenadministratie ten behoeve van de liquiditeitsplanning.

Cocensus heeft hier als voordeel, dat alle belastinginkomsten bij de opdrachtgevende gemeenten terecht komen. De liquiditeitsplanning heeft derhalve betrekking op de relatieve kleine en beheersbare bedrijfsvoering van Cocensus. Hoewel er nog niet systematisch gepland is, is er wel voortdurend zicht geweest op de stand van zaken met betrekking tot financiering.

Wat betreft de **financieringswijze** heeft Cocensus er voor gekozen om aan te sluiten bij de bij beide opdrachtgevende gemeenten gebruikelijke kanalen, i.c. de BNG. Enerzijds omdat Cocensus eenvoudig te klein is om zelfstandig de markt te benaderen en anderzijds omdat financiering via de BNG ook aan de opdrachtgevende gemeenten maximale zekerheid biedt.

Het **financieringsresultaat** bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde rente over de financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten (inclusief doorberekenende rente). Over 2008 is in totaal een bedrag betaald aan rente van € 156.211 en een bedrag aan rente ontvangen van € 16.527. Het financieringsresultaat 2008 van Cocensus is daarom € 139.684 negatief.

7. Weerstandsvermogen

Naast de gepresenteerde jaarrekeningcijfers is het van belang om enerzijds inzicht te verschaffen in de mee- en tegenvallers die zich kunnen voordoen (de risico's) en anderzijds de mogelijkheden om tegenvallers op te kunnen vangen (weerstandscapaciteit). Dit geeft een beeld van hoe gezond de financiële positie van Cocensus is en een beeld van in hoeverre we in staat zijn om tegenvallers op te vangen zonder dat dat ons tot bezuinigingen dwingt. Voor de risico's verwijzen wij u naar paragraaf 3.2.

Wat betreft het weerstandsvermogen kan geconstateerd worden dat Cocensus van start is gegaan zonder een reservepositie van waaruit tegenvallers kunnen worden opgevangen. Feitelijk bestaat het weerstandsvermogen uit niets anders dan de in de begroting opgenomen post voor onvoorziene uitgaven. Wel zijn er afspraken gemaakt met de beide opdrachtgevers over het opbouwen van weerstandsvermogen. Deze wordt gevoed middels positieve rekening-resultaten van Cocensus (een soort van winstbestemming). Uitgangspunt is dat in de loop der jaren een reservepositie dient te worden opgebouwd ter grootte van 15% van het begrotingstotaal. Op dit moment zou dat overeenkomen met een bedrag van afgerond € 1 miljoen. Het bedrijfsresultaat van 2007 (€ 71.320) is in 2008 in deze bedrijfsreserve gestort. De bedrijfsreserve moet in 2009 worden aangesproken om het negatieve bedrijfsresultaat van 2008 (€ 88.639) gedeeltelijk op te vangen.

8. Bedrijfsvoering

Voor het leveren van een klantgerichte en kwalitatief goede dienstverlening aan onze opdrachtgevers en de inwoners van Haarlem en Haarlemmermeer is een goede bedrijfsvoering onontbeerlijk. In het bedrijfsplan van Cocensus zijn naast een Missie en een Visie ook een aantal doelstellingen geformuleerd die betrekking hebben op de bedrijfsvoering. In deze paragraaf zullen wij de activiteiten benoemen die in 2008 op de diverse terreinen zijn ondernomen.

HRM

Medewerkerstevredenheidonderzoek (MTO)

De resultaten van in november 2007 gehouden MTO zijn in het eerste kwartaal van 2008 met alle afdelingen besproken. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van de verbeterpunten evenals een plan van aanpak. Verbeterpunten zijn: resultaatgerichtheid van de organisatie, de wijze waarop er leiding wordt gegeven en hoe de organisatie bestuurd wordt alsmede de informatievoorziening en communicatie binnen Cocensus.

Werkoverleg

Teneinde het werkoverleg binnen Cocensus te professionaliseren als ook een betere informatievoorziening tot stand te brengen (verbeterpunt MTO) hebben Senioren, leidinggevend en een aantal OR-leden in april 2008 een "workshop" bijgewoond over werkoverleg. Punten die o.a. aan de orde zijn gekomen zijn: vaste agendapunten, het waarom van werkoverleg, voorbereiding en de rol van de voorzitter.

Functioneringsgesprekken

Niet alleen leidinggevend maar ook alle medewerkers hebben medio 2008 een presentatie gehad over functioneringsgesprekken. Aangezien een functioneringsgesprek een tweezijdig gesprek is, hecht Cocensus er veel belang aan dat een ieder weet wat het doel van een functioneringsgesprek is, hoe een gesprek gaat en hoe iedereen zich kan voorbereiden. Daarnaast werd in iedere sessie ook een gesprek geoefend en geëvalueerd.

Functiegebouw

Het traject functiewaardering heeft te kampen met veel hindernissen. Ondanks het feit dat de functiebeschrijvingen al geruime tijd gereed zijn, zijn de functies nog niet gewaardeerd. De reden hiervoor is dat men aanvankelijk wilde gaan indelen conform het systeem van Haarlem, de zgn. bouwsteenfuncties. Na een conceptindeling bleek dat het bouwstenenmodel niet goed toepasbaar is bij Cocensus. Om die reden is er alsnog gekozen voor het de ODRP-systeem van Cap Gemini.

Opleidingen

In 2008 is een bedrag van totaal € 55.000 uitgegeven aan opleidingen. Bij de afdeling Invordering hebben nieuwe medewerkers een intern opleidingstraject genoten en zijn een aantal medewerkers in 2008 gestart met een opleiding aan de Bestuursacademie. Daarnaast zijn er ook terugkomdagen gevolgd bij Involon. Bij de afdeling WOZ hebben veelal "bijscholingscursussen" plaatsgevonden bij NVM Makelaardij en de Bestuursacademie. Bij de overige afdelingen is een aantal opleidingen gevolgd ten einde een beter invulling te kunnen geven aan hun huidige functie of te anticiperen op doorgroeimogelijkheden binnen de organisatie.

Financiën

In 2008 is een start gemaakt met het ombouwen van de inputbegroting naar een productenbegroting. Hiertoe zijn producten vastgesteld en is het tijdschrijven in 2009 hierop aangepast. Door het tijdschrijven, het werkplan en uurtarieven aan elkaar te schakelen is het mogelijk om in 2009 aan de producten een tarief te hangen.

Kwaliteit, Arbo en Milieu

Onder regie van onze kwaliteitsmedewerker is in 2007 een planning opgezet om te komen tot ISO-certificering (planning medio 2009). In 2008 zijn alle processen beschreven en de interne auditors opgeleid.

Eind 2007 is een medewerkerstevredenheidsonderzoek onder alle medewerkers gehouden. De resultaten van dit onderzoek zijn in het eerste kwartaal van 2008 besproken.

ICT

Grootste speerpunt op het gebied van ICT is de synchronisatie van beide belastingapplicaties (Haarlem en Haarlemmermeer) die, hoewel we het over hetzelfde pakket hebben, toch beide anders waren ingericht. De daadwerkelijke gelijkschakeling heeft plaatsgevonden in oktober.

Tot slot is het autorisatieprotocol dat verstrekt aan het BPR in augustus 2008 officieel goedgekeurd. Dat betekent dat Cocensus gebruik kan maken van GBA-gegevens uit het landelijk netwerk en niet meer afhankelijk is van maandelijkse leveringen van de opdrachtgevers.

Facilitair

Met beide opdrachtgevers zijn nadere afspraken gemaakt over de verwerking van poststromen (via lokale postbusnummers) en archivering. Met name in de maanden maart en april heeft de oude procedure niet gewerkt en stokte de tijdige doorzending van poststukken van opdrachtgevers naar Cocensus. In overleg met TNT is de procedure aangepast.

Beleid

In 2008 is de dienstverleningsovereenkomst nader uitgewerkt en vastgesteld door zowel opdrachtgevers als opdrachtnemer.

Veel energie is gestoken in het verder ontwikkelen van (interne) maandrapportages en (externe) kwartaalrapportages. Deze managementrapportages worden volgens een strak regime van 10 werkdagen na de maandafsluiting opgeleverd en geven inzicht in de uitvoering van de belastingwerkzaamheden en de resultaten van de bedrijfsvoering.

Ten behoeve van beide opdrachtgevers is er een protocol ontwikkeld over hoe om te gaan met publiekscontacten, zowel telefonisch als aan de balies bij de opdrachtgevende gemeenten. Werknemers worden opgeleid in de diverse belastingproducten, de nieuwe wet- en regelgeving en in de meest gestelde vragen.

Cocensus heeft daarnaast de verantwoordelijkheid op zich genomen om de gemeentelijke websites op het onderdeel belastingen te vullen. Omdat de gemeenten niet dezelfde belastingproducten kennen, is er een format voor de structuur ontwikkeld dat voor beide gemeenten wordt gevuld en onderhouden.

Omschrijving	Aanschaf- waarde 01-jan-08	Vermeer- dering 2008	Verminder- dering 2008	Bijdrage derden 2008	Aanschaf- waarde 31-12-08	Afschr. Mnd.	Afschrijv. t/m 2007	Boekwaarde 31/12/07	Afschr. 2008	Boekwaarde 31-12-2008	Kapitaal- rente 2008	Kapitaal- lasten 2008	Econ. of maatschapp. nut EN of MN
Kantoormeubilair	660.104,12	134.612,39			794.716,51	120	0,00	660.104,12	66.010,41	728.706,10	33.005,21	99.015,62	EN
Totaal	660.104,12	134.612,39			794.716,51		0,00	660.104,12	66.010,41	728.706,10	33.005,21	99.015,62	
Servers													
Centrale computerruimte	237.535,79	0,00			237.535,79	120	0,00	237.535,79	23.753,58	213.782,21	11.876,79	35.630,37	EN
Software centrale servers	140.349,96	73.663,39			214.013,35	60	0,00	140.349,96	28.069,99	185.943,36	7.017,50	35.087,49	EN
Kantoorautomatisering servers	172.838,78	0,00			172.838,78	60	0,00	172.838,78	34.567,76	138.271,02	8.641,94	43.209,70	EN
Totaal	550.724,53	73.663,39			624.387,92		0,00	550.724,53	86.391,33	537.996,59	27.536,23	113.927,55	EN
Netwerk/infrastructuur													
Netwerk	58.317,62	0,00			58.317,62	120	0,00	58.317,62	5.831,76	52.485,86	2.915,88	8.747,64	EN
Netwerkapparatuur	80.049,61	12.277,23			92.326,84	60	0,00	80.049,61	16.009,92	76.316,92	4.002,48	20.012,40	EN
Totaal	138.367,23	12.277,23			150.644,46		0,00	138.367,23	21.841,68	128.802,78	6.918,36	28.760,05	
PC's en Randapparatuur													
PC apparatuur	121.146,92	95.438,39			216.585,31	60	0,00	121.146,92	24.229,38	192.355,93	6.057,35	30.286,73	EN
Randapparatuur	7.071,84	0,00			7.071,84	60	0,00	7.071,84	1.414,37	5.657,47	353,59	1.767,96	EN
Totaal	128.218,76	95.438,39			223.657,15		0,00	128.218,76	25.643,75	198.013,40	6.410,94	32.054,69	
Belastingapplicaties													
Gouwbelastingen Haarlem	839.565,59	40.810,00			880.375,59	120	0,00	839.565,59	83.956,56	796.419,03	41.978,28	125.934,84	EN
Belastingapplicatie Haarl'meer	879.342,51	40.810,00			920.152,51	120	0,00	879.342,51	87.934,25	832.218,26	43.967,13	131.901,38	EN
Belastingapplicatie geconverteerd	0,00	75.195,32			75.195,32	120	0,00	0,00	0,00	75.195,32	0,00	0,00	EN
Geotax	0,00	64.154,20			64.154,20	60	0,00	0,00	0,00	64.154,20	0,00	0,00	EN
Totaal	1.718.908,10	220.969,52			1.939.877,62	420,00	0,00	1.718.908,10	171.890,81	1.767.986,81	85.945,41	257.836,22	
Kantoorapplicaties													
Software overige applicaties	74.997,78	2.950,00			77.947,78	60	0,00	74.997,78	14.999,56	62.948,22	3.749,89	18.749,45	EN
PC software	87.650,61	48.331,70			135.982,31	60	0,00	87.650,61	17.530,12	118.452,19	4.382,53	21.912,65	EN
Totaal	162.648,39	51.281,70			213.930,09		0,00	162.648,39	32.529,68	181.400,41	8.132,42	40.662,10	
Telefonie													
Telefooncentrale	153.654,43	12.277,23			165.931,66	60	0,00	153.654,43	30.730,89	135.200,77	7.682,72	38.413,61	EN
Totaal	153.654,43	12.277,23			165.931,66		0,00	153.654,43	30.730,89	135.200,77	7.682,72	38.413,61	
Bedrijfsmiddelen													
Auto's	0,00	13.494,45			13.494,45	60	0,00	0,00	0,00	13.494,45	0,00	0,00	EN
Totaal	0,00	13.494,45			13.494,45		0,00	0,00	0,00	13.494,45	0,00	0,00	
Totale activa	3.512.625,56	614.014,30	0,00	0,00	4.126.639,86		0,00	3.512.625,56	435.038,55	3.691.601,31	175.631,28	610.669,83	

Aan: Gemeenschappelijke Regeling Cocensus, te Hoofddorp

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in het jaarverslag 2008 van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus, te Hoofddorp, onder punt vijf opgenomen jaarrekening bestaande uit het overzicht van de baten en lasten over 2008, en de balans per 31 december 2008 met de toelichtingen, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus heeft gemaakt, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door het Algemeen Bestuur in haar vergadering van december 2008 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2008 als van de activa en passiva per 31 december 2008 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

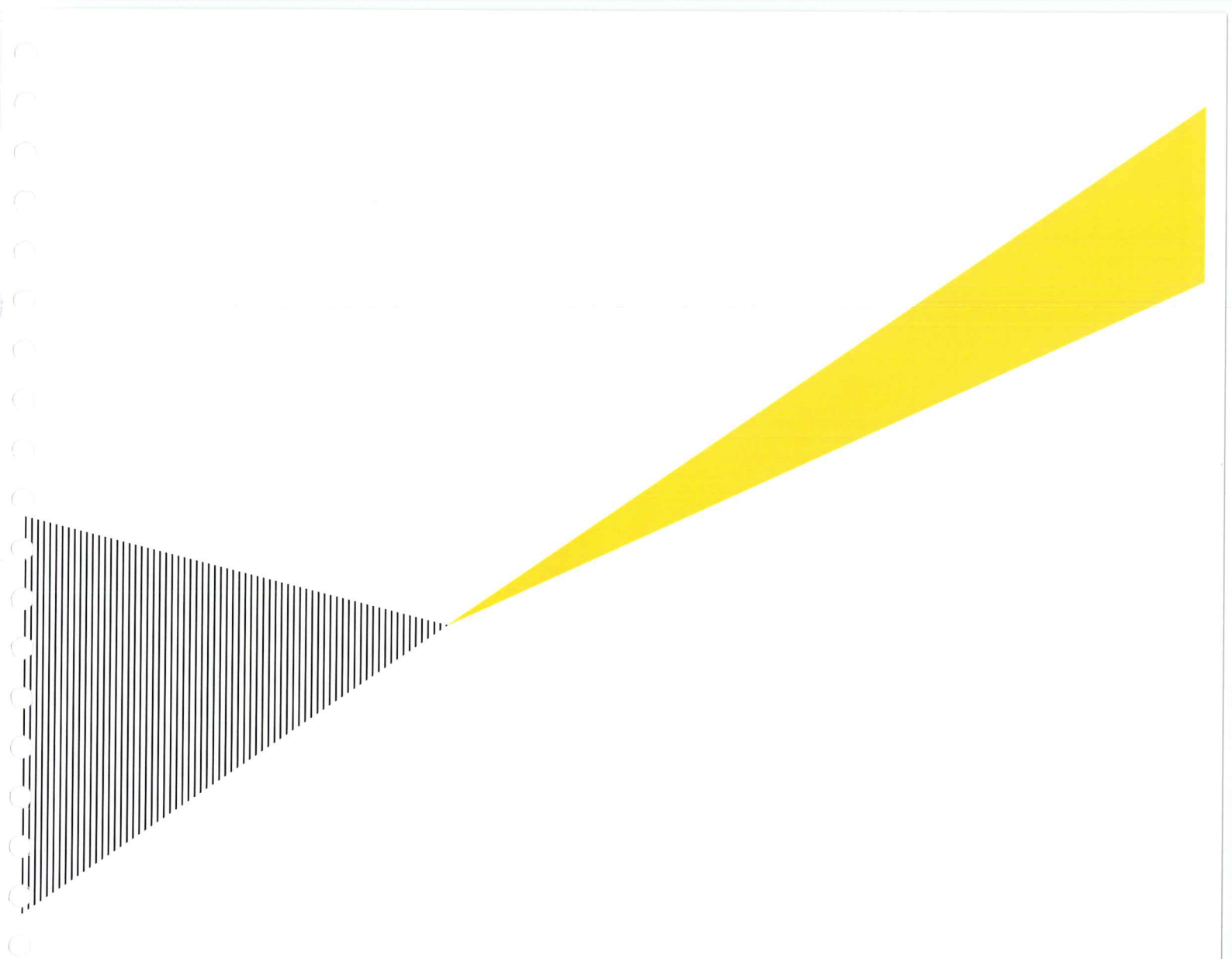
Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 6 maart 2009

Ernst & Young Accountants LLP

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'R. Ellermeijer', written over a circular stamp or seal.

R. Ellermeijer RA

Gemeenschappelijke Regeling Cocensus

Verslag van bevindingen 2008

Het Algemeen Bestuur
van de Gemeenschappelijke regeling Cocensus
Postbus 797
2130 AT HOOFDORP

Amsterdam, 16 maart 2009

MvV/sw/09.0129

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2008 van de Gemeenschappelijke regeling Cocensus (hierna: Cocensus), presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle.

Dit rapport gaat in op onze controle, de reikwijdte van onze opdracht, onze accountants-verklaring en onze belangrijkste controlebevindingen. Het document bevat tevens onze mededelingen uit hoofde van onze functie als controlerend accountant aan het Bestuur, voor zover noodzakelijk geacht.

Het rapport is uitsluitend bestemd voor gebruik door het Bestuur en de directie van Cocensus en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt tenzij vooraf schriftelijke toestemming is verleend door Ernst & Young Accountants.

Eind 2008 hebben wij tussentijdse controlewerkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de kwaliteit van de bedrijfsvoering en in het bijzonder de opzet en werking van de beheersmaatregelen om een rechtmatig financieel beheer te waarborgen alsmede een betrouwbare en effectieve informatievoorziening. Wij hebben onze bevindingen d.d. 2 februari 2009 gerapporteerd aan de directie. Naar aanleiding van onze tussentijdse controlewerkzaamheden zijn wij van mening dat voor wat de bedrijfsvoering betreft Cocensus over het algemeen de basis op orde heeft. Met betrekking tot de procesbeschrijvingen, de beheersingsmaatregelen in de applicaties en de verdere aanscherping van procedures ter waarborging van het zichtbaar 'in control' zijn van de organisatie en de doelmatige uitvoering van de processen geldt dat verdere verbeteringen nog doorgevoerd dienen te worden. Bij het proces belastingen is daarbij aanvullend de opzet en borging van een betrouwbare informatievoorziening zowel van Cocensus aan opdrachtgevers en deelnemende gemeenten als van de gemeenten naar Cocensus (norm) nog een belangrijk aandachtspunt.

Geconcludeerd kan worden dat de basis op orde is maar dat nog verdere verbeteringen zijn te realiseren met betrekking tot de bedrijfsvoering en interne beheersing. Cocensus heeft de eerste stap gezet voor de implementatie van de verbeteringen. Wij adviseren u de voortgang van dit veranderproces blijvend te bewaken en indien noodzakelijk aanvullende maatregelen te nemen.

Cocensus heeft in het boekjaar 2008 een negatief resultaat gerealiseerd van rond € 89.000. (voor resultaatbestemming) (2007: € 71.000 positief). Dit resultaat is ontstaan door hogere lasten inhuur, hogere porto- en drukkosten en lagere inkomsten uit dienstverlening door de opdrachtgevende gemeenten.

Het eigen vermogen Cocensus volgens de jaarrekening 2008 bedraagt € 17.000 negatief (ultimo 2007 € 71.000 positief).

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2008.

Deze rapportage is verder als volgt ingedeeld:

- 1 Onze controleaanpak
- 2 Het accountantsoordeel
- 3 Bevindingen met betrekking tot verslaggeving en de controle
- 4 Interne Beheersing
- 5 Mededelingen inzake de controle van de jaarrekening 2008

Wij stellen het op prijs bijgevoegd verslag nader aan u toe te lichten of eventuele vragen hierover van u te beantwoorden.

Tenslotte willen wij de medewerkers in de organisatie bedanken voor de plezierige en constructieve samenwerking.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

mw. M.J.A. van Veen RA

R. Ellermeijer RA

Bijlagen

Inhoudsopgave

1	Onze controleaanpak	1
1.1	Reikwijdte van de opdracht	1
1.2	Onze controleaanpak in het kort	1
1.3	Controle van de rechtmatigheid	1
1.4	Gehanteerde goedkeurings- en rapporteringstoleranties	2
2	Het accountantsoordeel	3
2.1	Accountantsoordeel	3
2.2	Toelichting op het oordeel	3
3	Bevindingen met betrekking tot verslaggeving en controle	4
3.1	Resultaat 2008	4
3.2	Ontwikkelingen van het vermogen in 2008	4
3.3	Bevindingen controle jaarrekening 2008	5
3.3.1	Materiële vaste activa	5
3.3.2	De begrotingsrechtmatigheid	6
3.3.3	Niet financiële beheershandelingen	6
4	Interne Beheersing	6
4.1	Algemeen	6
4.2	Beeld Gemeenschappelijke regeling Cocensus	7
4.2.1	Algemeen, bevindingen tussentijdse controle 2008	7
4.2.2	Follow up van de aanbevelingen tot en met februari 2009	9
4.3	Beeld belastingen	10
4.3.1	Totstandkoming verantwoordingen ten behoeve van de deelnemende gemeenten	10
4.3.2	Periodieke informatievoorziening	10
4.3.3	Interne beheersingsmaatregelen	11
4.3.4	Automatisering	12
4.3.5	Follow up aanbevelingen tot en met februari 2009	13
5	Mededelingen in het kader van de controle van de jaarrekening 2008	14

Totaal aantal pagina's in dit rapport: 16

1 Onze controleaanpak

1.1 Reikwijdte van de opdracht

Conform de door u aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2008 van Cocensus gecontroleerd. De jaarrekening is, onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur van Cocensus, opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring bij de jaarrekening te verstrekken.

Onze controleaanpak richt zich zowel op het getrouwe beeld van de baten en lasten over 2008 en van de financiële positie per 31 december 2008 als op de financiële rechtmatigheid van die baten en lasten én van de balansmutaties in de jaarrekening 2008. Inherent aan onze controleaanpak rapporteren wij u over het doelmatigheidsbeheer indien wij bijzonderheden hebben geconstateerd en u hieromtrent adviezen kunnen verstrekken.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2008 is vastgelegd in het controleprotocol dat door uw Algemeen Bestuur is vastgesteld. Deze is uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening 2008.

1.2 Onze controleaanpak in het kort

Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten. Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. De planning en uitvoering van onze controle en de daaraan gerelateerde advieswerkzaamheden zijn gericht op het afgeven van een accountantsverklaring bij de jaarrekening 2008. Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de tussentijdse controle en de eindejaarscontrole. In onze tussentijdse controle beoordelen wij de inrichting en werking van de financiële processen en de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, zowel ten aanzien van de getrouwheids- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de balanscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk gegevensgerichte controlemaatregelen uit. Voorts beoordelen wij of de jaarrekening voldoet aan de eisen gesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het jaarverslag toetsen wij marginaal op tegenstrijdigheden met de jaarrekening.

De concreet met uw organisatie hieromtrent gemaakte afspraken zijn vastgelegd in onze opdrachtbevestiging d.d. 2 december 2008.

1.3 Controle van de rechtmatigheid

De controle van de rechtmatigheid richt zich op de naleving van relevante wet- en regelgeving en besluiten van het Algemeen Bestuur, voor zover de foutenkans die voortvloeit uit het niet naleven van de wet- en regelgeving direct financiële consequenties heeft voor de jaarrekening. In overeenstemming met de opdracht van het Algemeen Bestuur, nader vastgelegd in het controleprotocol, hebben wij de rechtmatigheidscontrole uitgevoerd.

Hierbij hebben wij als uitgangspunt het door het Algemeen Bestuur in december 2008 vastgestelde normenkader gehanteerd voor de wet- en (gemeentespecifieke) regelgeving die voor Cocensus van toepassing is.

Wij toetsen, op basis van risicoanalyse, overigens primair of de organisatie voldoende maatregelen heeft getroffen om de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen. Dit houdt in dat wij niet zelfstandig alle wet- en regelgeving in detail beoordelen op de mogelijkheid van het zich voordoen van (juridische en financiële) risico's. Wij maken hiervoor gebruik van de door uw Cocensus uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot het rechtmatigheidsbeheer.

1.4 Gehanteerde goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) stelt het Algemeen Bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

U heeft ons voor het boekjaar 2008 opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van een goedkeuringstolerantie van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden van de totale lasten.

Op basis van de jaarrekening 2008 van Cocensus betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 66.000 en een totaal van onzekerheden van circa € 198.000 de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring niet zullen aantasten.

Voor het al dan niet opnemen van bevindingen in het verslag van bevindingen zijn wij met u een rapporteringstolerantie overeengekomen welke identiek is aan de goedkeuringstolerantie.

2 Het accountantsoordeel

2.1 Accountantsoordeel

Wij hebben het Dagelijks Bestuur van de Cocensus gemachtigd onze accountantsverklaring d.d. 6 maart 2009 bij de jaarrekening 2008 van Cocensus op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze accountantsverklaring zijn als volgt:

Oordeel over de getrouwheid:	Goedkeurend
Oordeel over de rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat het Algemeen Bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze accountantsverklaring hierbij mag worden opgenomen.

2.2 Toelichting op het oordeel

De goedkeurende strekking van de accountantsverklaring voor zowel het getrouwheids- als het rechtmatigheidsoordeel betekent dat de jaarrekening met een redelijke mate van zekerheid geen fouten of onzekerheden bevat die in totaliteit de voor de jaarrekeningcontrole gehanteerde goedkeuringstolerantie overschrijden.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens zoals opgenomen in de jaarrekening en de verplichte bijlagen bij de jaarrekening, gecontroleerd.

De in de programmarekening en in het jaarverslag opgenomen beleidsgegevens, prestatiegegevens en toelichtingen daarop, hebben wij niet gecontroleerd. In het kader van onze opdracht hebben wij deze gegevens alleen getoetst op tegenstrijdigheden met de in de jaarrekening opgenomen informatie.

3 Bevindingen met betrekking tot verslaggeving en controle

3.1 Resultaat 2008

Het negatieve resultaat over 2008 vóór bestemming bedraagt € 88.639. ten opzichte van een begroot resultaat van € 0. In de jaarrekening 2008 wordt het financieel resultaat nader geanalyseerd.

Het negatieve resultaat ad € 88.639 is ontstaan door met name hogere kosten van het drukwerk en portiekosten en hogere kosten voor inhuur van derden. Anderzijds zijn de inkomsten uit dienstverlening aan de opdrachtgevende gemeenten lager dan begroot.

3.2 Ontwikkelingen van het vermogen in 2008

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2008 volgens de jaarrekening (exclusief het resultaat 2008 ad € 88.639 negatief) € 71.320. Na verwerking van het negatieve resultaat ontstaat een negatief eigen vermogen ad € 17.319.

In het jaarverslag is een paragraaf weerstandsvermogen opgenomen. De paragraaf weerstandsvermogen is nog summier en bevat geen informatie over de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit, de risico's (oftewel risicomanagement) en het beleid dat hieromtrent gedurende 2008 is gevoerd. Uitgangspunt voor Cocensus is dat in de loop der jaren een reservepositie wordt opgebouwd ter grootte van 15% van het begrotingstotaal. Dit percentage is niet gebaseerd op een risico analyse, maar op een bestuursbesluit.

In het kader van de verdere ontwikkeling van de organisatie en de uitbreiding van de activiteiten is het invoeren van een pragmatisch systeem van risicomanagement een belangrijk aandachtspunt. Wij zijn van mening dat dit onderwerp nog onvoldoende in de huidige organisatie is verankerd.

Risicomanagement vormt een belangrijk uitgangspunt voor het interne beheersingsinstrumentarium van de organisatie. Bewustzijn van de omvang, aard en mogelijke gevolgen van aanwezige risico's biedt de mogelijkheid om hierop tijdig in te spelen en preventieve maatregelen te treffen. Bewustzijn resulteert eveneens in een effectieve bestrijding indien calamiteiten zich voordoen.

Het is van belang dat risico's op met name financieel, juridisch en fiscaal gebied systematisch worden gerapporteerd aan directie en het bestuur.

Wij adviseren u om het risicomanagement binnen uw organisatie nader vorm te geven. Een belangrijke (eerste) stap daarbij is het uitvoeren van een risicoanalyse waarbij ook op niet financiële risico's, bijvoorbeeld risico's op het gebied van claims en automatisering wordt gelet.

Bij een dergelijke risicoanalyse wordt in een gestructureerd proces samen met het management:

- in kaart gebracht welke de relevante risico's voor de instelling zijn; daarbij wordt nadrukkelijk de koppeling gemaakt met de doelstellingen van uw instelling. Op deze wijze worden 'risico's die er toe doen' zichtbaar gemaakt;
- deze risico's nader geanalyseerd (context, oorzaken en gevolgen);
- in kaart gebracht welke beheersingsmaatregelen reeds getroffen zijn om deze risico's te beheersen ('controls');

- risico's gewogen om vast te stellen wat de kans is dat deze risico's zich manifesteren (KANS) en wat het effect is als deze zich voordoen (IMPACT). Om deze weging goed te kunnen uitvoeren wordt een 'meetlat' opgesteld; naast financiële effecten zullen daar ook effecten met betrekking tot 'cliënt tevredenheid', 'imago' en dergelijke kunnen worden opgenomen (het gaat om meer dan financiële effecten alleen);
- risico's toegewezen aan 'risico-eigenaren' die verantwoordelijkheid dragen voor het managen van het desbetreffende risico;
- vastgesteld welke aanvullende beheersingsmaatregelen nodig zijn;
- implementatie en verankering van de beheersingsmaatregelen in de organisatie;
- monitoring effectieve werking van het systeem van risicomanagement door middel van periodieke rapportages over de belangrijkste aspecten van de risicobeheersing;
- verantwoording afleggen over het gevoerde risicomanagement, onder meer in het jaarverslag.

Dit proces resulteert onder meer in een 'gewogen risicoregister' (risicoprofiel) van uw organisatie. Een dergelijk risicoprofiel kan gebruikt worden voor de communicatie met het bestuur en vormt tevens een belangrijke basis voor het beheersen van risico's binnen de organisatie.

Na het uitvoeren van deze instellingsbrede risicoanalyse kan een aanvang worden gemaakt met het verder implementeren van risicomanagement in uw organisatie. Het opnemen van bovenstaande stappen in uw planning & control cyclus en het opzetten van een interne rapportagestructuur zijn daarbij belangrijke aandachtspunten.

Aan ons is meegedeeld dat in het kader van het ISO traject voor ieder proces werkbeschrijvingen zullen worden opgesteld. In het kader van risicomanagement zal tevens inzicht gegeven worden gegeven in de belangrijke risico's per proces en zullen de beheersmaatregelen worden bepaald. Het vaststellen van de werking van deze beheersmaatregelen vormt een groot deel van het controleplan.

3.3 Bevindingen controle jaarrekening 2008

3.3.1 Materiële vaste activa

In 2008 zijn diverse projecturen geactiveerd welke betrekking hebben op de inrichting van de IT infrastructuur. Het activeren van deze projecturen is, conform de notitie 'activeren software BBV, toegestaan.

Wij hebben geconstateerd dat diverse kosten inzake support met een totaalbedrag ad € 15.000 zijn geactiveerd. Ook constateren wij dat diverse kleinere bedragen beneden € 5.000 zijn geactiveerd.

Volgens de door het bestuur van Cocensus vastgestelde financiële verordening is het niet toegestaan dat aanschaffingen beneden € 5.000 en kosten voor onderhoud en support worden geactiveerd.

De financiële verordening treedt in werking vanaf 1 januari 2009. Daarom hebben wij ten behoeve van de jaarrekening geen correcties voorgesteld. Wel benadrukken wij om vanaf 2009 het vastgestelde activeringsbeleid te volgen.

3.3.2 De begrotingsrechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten alsmede de balansposten tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het Algemeen Bestuur geautoriseerde begroting. Op grond hiervan hebben wij vastgesteld dat een overschrijding van de lasten niet altijd tijdig wordt gemeld aan het Algemeen Bestuur. Daarnaast zijn gedurende het jaar investeringen gedaan zonder dat hieraan een investeringsbegroting ten grondslag ligt. De overschrijding in de lasten is door het Dagelijks bestuur wel toereikend toegelicht in de bestuursrapportage van het tweede kwartaal.

Wij adviseren u het begrotingsbeheer, inclusief investeringsplanning, verder aan te scherpen en bij de tussentijdse bestuursrapportages de hogere lasten en baten vast te leggen in begrotingswijzigingen. Daarnaast adviseren wij u in de begroting ook een investeringsplanning op te nemen en deze afzonderlijk door het Algemeen Bestuur te laten vaststellen.

Met betrekking tot de overschrijding van de lasten in 2008 merken wij op dat het gedeelte dat betrekking heeft op de overschrijding van het drukwerk en portiekosten toereikend is toegelicht in de notulen van de bestuursvergadering d.d. 19 december 2008.

De investeringen over 2008 en de overschrijding van de lasten ad € 325.000 zijn door het Bestuur geautoriseerd op 6 maart 2009.

3.3.3 Niet financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf weerstandsvermogen van het jaarverslag. Daarnaast hebben we gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij Cocensus betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak.

Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

4 Interne Beheersing

4.1 Algemeen

Bij de planning en de uitvoering van de controle van de jaarrekening 2008 van Cocensus hebben wij de interne beheersingsmaatregelen welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw organisatie in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet en de werking van interne beheersingsmaatregelen onderzocht voorzover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om zekerheid te verschaffen omtrent het interne beheersingssysteem. Onze beoordeling van de interne beheersingsmaatregelen behoeft derhalve niet alle materiële leemtes in die beheersingsmaatregelen aan het licht te hebben gebracht.

Onder een materiële leemte wordt in dit verband verstaan een situatie waarin de opzet of de werking van een of meer specifieke interne beheersingsmaatregelen niet bijdraagt aan het bewerkstelligen van een relatief laag risico dat zich fouten of fraude hebben voorgedaan die van materieel belang zijn voor de jaarrekening of dat deze niet tijdig zijn ontdekt. Wij hebben echter geen materiële leemtes in de interne beheersingsmaatregelen, zoals hierboven bedoeld, vastgesteld.

Met onze tussentijdse rapportage van 2 februari 2009 hebben wij de belangrijkste resultaten van de beoordeling van de inrichting en het functioneren van de besturing en beheersing en de bedrijfsprocessen aan de directie van Cocensus gerapporteerd. In dit hoofdstuk hebben wij de nog van toepassing onderwerpen beknopt herhaald.

4.2 *Beeld Gemeenschappelijke regeling Cocensus*

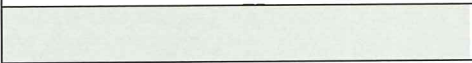
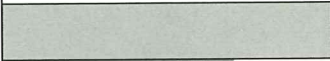
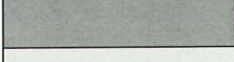
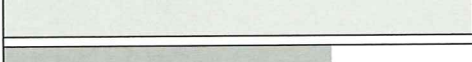
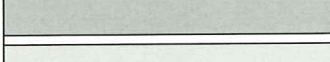
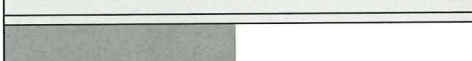
4.2.1 Algemeen, bevindingen tussentijdse controle 2008

Als startpunt voor onze werkzaamheden hebben wij een initieel onderzoek uitgevoerd om onze kennis van de organisatie op het niveau te brengen dat wij voor de uitvoering van onze taak nodig achten. Op basis van deze werkzaamheden alsmede de eerste tussentijds controle hebben wij ons een totaalbeeld gevormd over de bedrijfsvoering en significante processen van Cocensus.

Hierbij hebben wij de volgende criteria gehanteerd:

- Is het proces beschreven?
- Is de opzet van het proces toereikend?
- Werkt het proces ook daadwerkelijk conform de beschrijving?
- Is het proces onderdeel van de verbijzonderde interne controle?
- Is de interne controle voldoende met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid?
- Is de managementinformatie uit het proces betrouwbaar en toereikend?
- Zijn voldoende beheersmaatregelen genomen in de applicaties waarvan het proces gebruik maakt?
- Hebben wij vanuit de externe controle bevindingen rondom dit proces?
- Is sprake van voldoende risicomanagement in de organisatie?

De beoordeling van de significante processen heeft geresulteerd in de volgende tabel:

Totaaloverzicht significante processen			
Processen	Voldoende		
	Onvoldoende		Uitstekend
P&C cyclus en (tussentijdse) afsluitprocedures			
Begrotingswijzigingen			
Risicomanagement			
Personeel en salarissen			
Inkoop en aanbesteding			
Investerings			
Belastingen - uitvoering WOZ			
Belastingen - gegevensbeheer en heffing			
Belastingen - invordering en debiteurenbeheer			
Belastingen – behandeling bezwaar en beroep			
Informatievoorziening opdrachtgevers			

Onvoldoende	Opzet, bestaan en werking van het proces is op dit moment onvoldoende
Matig	Opzet proces is voldoende, bestaan en werking op dit moment onvoldoende (zichtbaar)
Matig/Voldoende	Opzet en bestaan proces voldoende, werking proces onvoldoende (zichtbaar)
Voldoende	Opzet, bestaan en werking voldoende, verbeteringen zijn mogelijk
Ruim voldoende/ goed	Opzet, bestaan en werking voldoen aan de daaraan te stellen eisen

Deze tabel heeft als doel in één oogopslag inzicht te geven in ons oordeel over de kwaliteit van de (voor onze controle) significante processen.

Uit vorenstaande tabel blijkt dat de **basis** van de significante processen over het algemeen op orde is. Wel vragen wij specifiek aandacht voor de processen personeel, inkoop (beveiliging stambestand crediteuren) en de verdere aanscherping van de geautomatiseerde gegevensverwerking van de belastingen.

Daarnaast maken wij gebruik van het stelsel van maatregelen ter beheersing en sturing van uw organisatie, waaronder de administratieve organisatie en daarin opgenomen maatregelen van interne controle. Naar onze mening is het beschrijven van processen een waarborg voor een effectieve en correcte uitvoering van de bedrijfsprocessen en vereenvoudigt het de overdracht van taken in het geval dat medewerkers de organisatie verlaten. Daarnaast zijn procesbeschrijvingen de basis voor een goede interne beheersing. Op basis van de analyse van de administratieve organisatie kunnen de risico's en de aanwezige beheersingsmaatregelen in de processen worden onderkend en kan een uitgebalanceerd intern controleplan worden opgesteld voor de jaarlijkse toetsing van de werking van de beheersmaatregelen in processen.

Wij hebben geconstateerd dat voor een deel van de processen werkinstructies zijn geschreven. Het beschrijven van processen gaat echter verder dan werkinstructies en behoort ons inziens tevens een inzicht te geven in belangrijke risico's en beheersmaatregelen. Bovendien is het van belang toe te zien op het beheer en onderhoud van de administratieve organisatie.

Wij adviseren u de maatregelen van interne controle op te nemen in de procesbeschrijvingen. Aandachtspunten voor de verdere verbetering van de procesbeschrijvingen zijn onder meer:

- Het opnemen van een inventarisatie van de mogelijke risico's in de processen;*
- Het opnemen van een overzicht van in het proces opgenomen maatregelen van interne controle ter voorkoming van de hiervoor genoemde risico's;*
- De gewenste informatievoorziening uit het proces.*

Daarnaast is het van belang dat intern periodiek wordt vastgesteld dat de administratieve organisatie alsmede de maatregelen van interne controle daadwerkelijk worden nageleefd. Startpunt hierbij is een auditplan waarin onder meer wordt ingegaan op:

- Welke interne beheersingsmaatregelen wanneer getoetst worden;*
- Wie deze toetsing zal uitvoeren;*
- Op welke wijze deze toetsing zal plaatsvinden (omvang deelwaarneming, selectieprocedures etc.);*
- Hoe wordt omgegaan met eventueel geconstateerde fouten;*
- Hoe hierover gerapporteerd al worden.*

4.2.2 Follow up van de aanbevelingen tot en met februari 2009

Inmiddels heeft Cocensus een aanvang gemaakt met de opvolging van onze aanbevelingen zoals gerapporteerd d.d. 2 februari 2009. Zo worden in het kader van het ISO traject procesbeschrijvingen opgesteld, waarin tevens de risico's worden geïnventariseerd en de te treffen en getroffen beheersmaatregelen. Daarnaast is inmiddels een eerste opzet aanwezig voor een intern controleplan, zijn nadere maatregelen getroffen voor de controle op mutaties in de stamgegevens crediteuren en zal een verplichtingenadministratie worden ingevoerd.

Wij zijn van mening dat de organisatie op een goede wijze werkt aan de opvolging van onze aanbeveling. De eerste resultaten zullen in 2009 en verder zichtbaar moeten worden.

Ter waarborging van de volledige en gestructureerde opvolging van onze aanbevelingen is het van belang dat intern een plan van aanpak wordt opgesteld waar in onder meer per aanbeveling de verantwoordelijke functionaris, de datum van start en realisatie van de opvolging wordt aangegeven.

4.3 Beeld belastingen

4.3.1 Totstandkoming verantwoordingen ten behoeve van de deelnemende gemeenten

Voorafgaand aan onze controle zijn afspraken gemaakt over de ten behoeve van onze controle op te leveren stukken en de hierbij te volgen tijdslijnen. Wij hebben geconstateerd dat voor wat betreft de verantwoordingen Belastingen ten behoeve van de deelnemende gemeenten de volledigheid, kwaliteit en tijdigheid van de opgeleverde stukken ten behoeve van de accountantscontrole niet toereikend was. Hierdoor is inefficiency in onze controle ontstaan.

Eenzijds is een deel van de geconstateerde problemen bij de oplevering van de verantwoordingen ontstaan door onvoldoende onderlinge communicatie binnen de organisatie van Cocensus en tussen Cocensus en de deelnemende gemeenten. Anderzijds zijn intern onvoldoende procedures ingebod die een tijdige en betrouwbare totstandkoming waarborgen van de totaalverantwoording richting de deelnemende gemeenten. Zo vindt tussentijds onvoldoende afstemming plaats met de deelnemende gemeenten en wordt tussentijds niet in totalen gerapporteerd conform de opzet zoals opgenomen in het controle- en rapportageprotocol van de deelnemende gemeenten. Daarnaast vinden tussentijds onvoldoende afsluitprocedures plaats.

Aandachtspunten zijn naar onze mening:

- Centrale coördinatie en interne controle op de totstandkoming van de verantwoordingen ten behoeve van de deelnemende gemeenten, inclusief de onderliggende documenten (verantwoording dossiers);
- Zichtbare aansluiting subadministraties;
- Dossier opbouw;
- Zichtbare audittrail.

4.3.2 Periodieke informatievoorziening

Maandelijks ontvangen de deelnemende gemeente een rapportage van de Gemeenschappelijke regeling Cocensus waarin onder meer de belastingopbrengsten, productieaantallen en invorderingen worden vermeld. De betrouwbaarheid van deze rapportages zijn onvoldoende geborgd door het ontbreken van adequate afsluitprocedures waaronder zichtbare aansluitingen, verbandcontroles etc. Bovendien zijn de interne beheersingshandelingen met betrekking tot de juistheid en volledigheid van de queries onvoldoende gewaarborgd bij wijzigingen in het GOUW belastingpakket.

Wij hebben de directie van Cocensus geadviseerd adequate afsluitprocedures in te stellen onder meer aan de hand van het invoeren van een checklist voor de maandelijks te verrichten interne controlewerkzaamheden zoals aansluiting van de debiteuren- en belastingopbrengsten per belastingsoort met onderliggende subadministraties en afstemmingen met gemeenten inzake de te onderkennen belastingposities.

Door middel van aanvullende werkzaamheden hebben wij de betrouwbaarheid van de verantwoordingen aan de deelnemende gemeenten vastgesteld.

4.3.3 Interne beheersingsmaatregelen

Voor een juiste en volledige verwerking van de gegevens ten behoeve van het opleggen van aanslagen is het van belang dat interne controle wordt uitgevoerd. Bij Cocensus worden niet alle interne beheershandelingen zichtbaar vastgelegd. Wij hebben vastgesteld dat geen zichtbare interne controle plaatsvindt op:

- Verwerken mutaties signaleringslijsten;
- Invoeren van gegevens in GOUW IT;
- Verwerking gegevens mutatiegroep WO waardebeoordeling;
- Kohierinrichting.

Achteraf kan daardoor niet vastgesteld worden dat de interne beheersingsmaatregelen hebben gefunctioneerd danwel zijn uitgevoerd.

Wij hebben de directie geadviseerd de interne procedures met betrekking tot de interne beheersingsmaatregelen zichtbaar vast te leggen.

Naast het feit dat niet alle interne beheersingsmaatregelen zichtbaar worden uitgevoerd ontbreekt onderliggende documentatie.

Achteraf is niet meer vast te stellen dat bijvoorbeeld alle peilpunten taxaties zijn uitgevoerd, dat het percentage gereed van een woning juist in GOUW IT is ingevoerd en dat ratiolijsten zijn beoordeeld ten behoeve van de juiste verwerking van het modelmatig taxeren.

Wij hebben de directie geadviseerd de werkzaamheden zichtbaar vast te leggen bijvoorbeeld in de vorm van een checklist of een logboek. Hierdoor is zichtbaar dat de handelingen zijn uitgevoerd maar is het niet noodzakelijk dat alle onderliggende documentatie wordt bewaard.

Toeristenbelasting

De juistheid van de aangeleverde gegevens van de belastingplichtige voor de toeristenbelasting wordt door een extern bureau onderzocht. De aangeleverde informatie van de derde partij wordt niet altijd zichtbaar gecontroleerd op juistheid. Uit onze werkzaamheden is naar voren gekomen dat de (voorcalculatorische) berekening voor de toeristenbelasting niet altijd juist wordt uitgevoerd.

Wij hebben de directie geadviseerd nadere procedures in te stellen ten behoeve van de waarborging van een juiste en volledige aanslagoplegging.

Bezwaarschriften

De bezwaren met betrekking tot heffingen worden behandeld en eventueel toegekend door een medewerker van de afdeling bezwaar en beroep welke vervolgens ook de verwerking hiervan vastlegt in GOUW IT. Het risico is aanwezig dat onrechtmatige verminderingen worden opgelegd door onvoldoende controletechnische functiescheiding binnen het proces van het afhandelen van bezwaarschriften.

Wij hebben de directie geadviseerd meer functiescheiding aan te brengen in het proces afhandelen van bezwaarschriften met betrekking tot belastingheffingen.

4.3.4 Automatisering

Inleiding

In het kader van onze interim-controlle besteden wij aandacht aan de informatiesystemen die relevant zijn voor de jaarrekeningcontrolle. Wij hebben de general IT controls en applicatie controls rondom GouwBelastingen en GeoTax beoordeeld. In de volgende paragrafen zijn onze bevindingen weergegeven.

Hierbij merken wij op dat door de organisatie een plan van aanpak in uitvoering is voor de verbetering van de beveiliging van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Logische toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer

Algemeen

Rondom het aanvragen en verwijderen van autorisaties binnen GouwBelastingen en GeoTax is een aantal beheersingsmaatregelen van informele aard ingericht. Een vastgelegde procedure is niet aanwezig. Wij hebben geconstateerd dat binnen GeoTax enkele gebruikers niet de juiste rechten hebben. Aan ons is meegedeeld dat dit inmiddels is aangepast.

Gericht op wijzigingsbeheer is een conceptprocedure aanwezig. Bij reguliere wijzigingen in GouwBelastingen en GeoTax worden de testresultaten mondeling besproken en in sommige situaties per e-mail.

De update van GouwBelastingen naar versie 5.5 is (zichtbaar) gefiatteerd door de team-leider. Van wijzigingen in GeoTax is geen documentatie aanwezig.

Wij hebben de directie geadviseerd het proces rondom aanvragen, muteren en verwijderen van autorisaties voor beide applicaties formeel vast te leggen en de procedure met betrekking tot wijzigingsbeheer formeel vast te stellen. In de wijzigingsprocedure dient aandacht te worden besteed aan het vastleggen van testresultaten en het geven formele goedkeuring (en de bevoegdheden hiertoe).

GouwBelastingen

Wachtwoordinstellingen

Een wachtwoordbeleid voor GouwBelastingen is niet ingericht. Een wachtwoord van 1 karakter (bijvoorbeeld een spatie) wordt door GouwBelastingen geaccepteerd. Tevens wordt het periodiek wijzigen van het wachtwoord niet afgedwongen en ontbreekt een wachtwoord-historie.

Wij hebben de directie geadviseerd voor GouwBelastingen een adequaat wachtwoord-beleid in te stellen. Hierbij adviseren wij u minimaal aan de hierna genoemde eisen te voldoen:

- *verplichte minimale wachtwoordlengte van 6 karakters;*
- *verplicht periodiek wijzigen van wachtwoorden (bijvoorbeeld elke 3 maanden);*
- *instellen van een beperkt hergebruik van wachtwoorden (minimaal 10 wachtwoorden);*
- *blokkade na maximaal 5 foutieve inlogpogingen.*

Vergaande rechten binnen GouwBelastingen

Wij hebben geconstateerd dat binnen GouwBelastingen *alle* medewerkers zijn toegevoegd aan de groep applicatiebeheer. Dit betekent dat alle medewerkers vergaande beheerrechten hebben binnen de applicatie waardoor geen sprake is van functiescheiding en het risico op verstoringen aanzienlijk wordt vergroot. Aan ons is meegedeeld door applicatiebeheer dat adequate functiescheiding nog moet worden ingericht.

Wij hebben de directie geadviseerd de autorisaties in te richten en hier hoge prioriteit aan te geven.

GeoTax

Applicatie controls

Met betrekking tot de applicatie controls hebben wij geen onvolkomenheden bij de berekening van de WOZ waarde via modelmatige taxatie geconstateerd. Bij de beoordeling hebben wij aandacht besteed aan de berekeningen en de juistheid van de weergegeven taxatiewaarden. Over de betrouwbaarheid van de ratio rapportage kunnen wij geen uitspraak doen aangezien de gegevens naar Excel worden geëxporteerd en de beoordeling gezien de aard van deze toepassing slechts een momentopname kan betreffen.

Continuïteit

Binnen Cocensus wordt dagelijks een back-up gemaakt van GouwBelastingen en GeoTax. De tapes worden in pandig bewaard in een kluis. In het geval van een brand bestaat het risico dat hierdoor alle gegevens verloren gaan. Tevens wordt aangegeven dat een restoretest niet plaatsvindt.

Wij hebben de directie geadviseerd de back-up tapes op een externe locatie te bewaren en minimaal één keer per jaar een restoretest uit te voeren. Op basis van een risicoanalyse kan bepaald worden met welke frequentie de tapes buiten de deur bewaard dienen te worden (dagelijks dan wel wekelijks).

4.3.5 Follow up aanbevelingen tot en met februari 2009

Inmiddels heeft Cocensus een aanvang gemaakt met de opvolging van onze aanbevelingen zoals gerapporteerd d.d. 2 februari 2009. Zo worden in het kader van het ISO traject procesbeschrijvingen opgesteld, waarin tevens de risico's worden geïnventariseerd en de te treffen en getroffen beheersmaatregelen. Daarnaast zijn/worden aanvullende maatregelen getroffen met betrekking tot de toeristenbelasting en zijn back up procedures verder aangescherpt.

Wij zijn van mening dat de organisatie op een goede wijze werkt aan de opvolging van onze aanbeveling. De eerste resultaten zullen in 2009 en verder zichtbaar moeten worden.

Ter waarborging van de volledige en gestructureerde opvolging van onze aanbevelingen is het van belang dat intern een plan van aanpak wordt opgesteld waar in onder meer per aanbeveling de verantwoordelijke functionaris, de datum van start en realisatie van de opvolging wordt aangegeven.

5 Mededelingen in het kader van de controle van de jaarrekening 2008

In onderstaand schema hebben wij een aantal onderwerpen opgenomen die u als Dagelijks Bestuur behulpzaam kunnen zijn bij het invullen van uw controlerende rol.

Aandachtsgebied	Mededeling
Algemeen aanvaarde controlestandaarden Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht waaronder het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten. Dit betekent dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Onderdeel van onze controle is het uitvoeren van een evaluatie van de interne beheersingsmaatregelen teneinde de mate en diepgang van onze testwerkzaamheden te plannen.	Bij de jaarrekening 2008 hebben wij d.d. 11 maart 2009 een goedkeurende accountantsverklaring - gedateerd 6 maart 2009 - afgegeven op het gebied van de getrouwheid en de rechtmatigheid
Belangrijke verslaggevinggrondslagen Wij beoordelen de keuze van en de wijzigingen in belangrijke verslaggevingsgrondslagen en controleren de toepassing van het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV). Onze mening over de gehanteerde waarderingsgrondslagen en naleving van wettelijke bepalingen en richtlijnen voor de financiële verslaggeving Wij bespreken met de directie en het management de kwaliteit en niet alleen de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving. In deze bespreking komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals: - nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen; - schattingen, beoordelingen en onzekerheden; - bijzondere transacties; - waarderingsgrondslagen met betrekking tot significante jaarrekeningposten, inclusief het tijdstip waarop transacties plaatsvinden en de periode waarin die worden verantwoord.	Er hebben zich in 2008 geen belangrijke wijzigingen voorgedaan in de gehanteerde verslaggevingsgrondslagen. De gekozen waarderingsgrondslagen zijn aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.
Verschillen van inzicht met het management over administratieve en verslaggevingkwesties	Er waren geen verschillen van inzicht met de directie en het management over de waarderingsgrondslagen, de financiële administratie, de verslaggeving of onze controlewerkzaamheden.
Beoordelingen en schattingen van het management Voor het opstellen van de jaarrekening moeten vaak schattingen worden gemaakt. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van de directie en het management.	Wij onderschrijven de schattingen en de wijze waarop deze worden gemaakt door het management en de directie.
Volledigheid verplichtingen, claims, risico's en garanties De Gemeenschappelijke regeling Cocusus gaat gedurende een boekjaar tal van transacties aan. Het overgrote deel van deze transacties hebben hun weerslag in de financiële administratie. Een deel van de door uw organisatie in 2008 aangegane transacties heeft geen weerslag in de financiële administratie over 2008, terwijl hieruit wel financiële consequenties kunnen volgen. Als voorbeeld in dit kader noemen wij afgesloten contracten en aansprakelijkheidsstellingen.	Aangezien wij als accountant niet in staat zijn vast te stellen dat alle niet uit de administratie blijken relevante verplichtingen, risico's en garanties volledig en juist in de jaarrekening zijn verwerkt, hebben wij de directie gevraagd schriftelijk te bevestigen dat bij het opmaken van de jaarrekening alle relevante (en bekende) feiten en omstandigheden zijn betrokken. Wij hebben deze bevestiging d.d. 6 maart 2009 ontvangen.

Aandachtsgebied	Mededeling
Werking van de interne beheersingsmaatregelen (waaronder de continuïteit en betrouwbaarheid) van de geautomatiseerde gegevensverwerking In het kader van de controle van de jaarrekening brengt de accountant verslag uit omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen.	De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.
Overige informatie in documenten die de gecontroleerde jaarrekening bevatten	Uit hoofde van onze wettelijke controletaak hebben wij alleen de jaarrekening gecontroleerd. Het jaarverslag is door ons beoordeeld op mogelijke tegenstrijdigheden met de jaarrekening.
Materiële fouten, fraudes en illegale handelingen	Hoewel hier niet specifiek op gericht, hebben onze controlewerkzaamheden het afgelopen jaar geen materiële fouten, fraudes of andere illegale handelingen, uitgevoerd door de directie, het management of andere werknemers, aan het licht gebracht.
Onze onafhankelijkheid Onafhankelijkheid is naast deskundigheid een van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Wij hechten aan onze reputatie op het gebied van deskundigheid en onafhankelijkheid. Wij kennen een groot aantal maatregelen, vastgelegd in een continu geactualiseerde database, die de onafhankelijkheid dienen te waarborgen. Periodiek wordt de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften beoordeeld, bijvoorbeeld ten aanzien van potentieel conflicterende diensten en de financiële onafhankelijkheid. Onze professionals moeten jaarlijks hun onafhankelijkheid bevestigen.	Wij voldoen op alle punten aan de onafhankelijkheidsregelgeving die op ons van toepassing is.